

2 PRIEDAS MEDŽIAGA MOKYTOJUI

Gerbiami mokytojai,

Pateikiame keletą metodinių patarimų, kad būtų lengviau orientuotis ir dirbti su pateikta medžiaga.

Medžiagą mokytojui sudaro:

- 1) testų bei užduočių atsakymai;
- 2) galimi atsakymai į savitikros klausimus.

1) Testų bei užduočių atsakymai

Knygoje pristatomos 5 temos – pagal jas parengtos ir **užduotys mokiniams**. Užduočių numeracija atitinka knygos skyrių numeraciją (pvz., 1 skyrius 1 užduotis).

Jei iš vienos temos yra parengta keletas užduočių, kurias galima atlikti kaip atskiras užduotis, jos žymimos papildomu numeriuku skliausteliuose, pvz., TESTAS. Breikas (1), TESTAS. Breikas (2).

Kai kurios užduotys gana ilgos (jas sudaro keletas puslapių), nes po užduotimis pridedami žemėlapiai, paveikslai arba olimpiniai simboliai, kuriuos galima atsispausdinti ir panaudoti organizuojant estafetes, sporto renginius arba pritaikyti kinestetiniam ugdymui. Šiuo atveju (tęstinėse užduotyse) papildoma numeracija nenaudojama.

Mokytojui pateikiami ne visų, o tik sudėtingesnių užduočių atsakymai. Kūrybinėms arba tokioms užduotims, kur mokiniai gali laisvai išreikšti savo nuomonę, atsakymai nepateikiami. Pridedame užduočių atsakymų sąrašą.

Mokytojui paliekame daug erdvės ir laisvės kūrybiškai integruoti užduotis į įvairius mokymosi dalykus. Naudoti knygos medžiagą ir atlikti užduotis galima pasirinktinai, ne iš eilės.

2) Atsakymai į savitikros klausimus

Po kiekvienu knygos skyriumi pateikti savitikros klausimai. Nors atsakymus galima surasti knygos tekste, palengvindami mokytojo darbą, parengėme ir galimus atsakymus į savitikros klausimus.

Linkime kūrybinės sėkmės ir smagių patirčių!

Knygos autorės

UŽDUOČIŲ ATSAKYMŲ SĄRAŠAS

---

1 skyrius. Senovės Graikijos žaidynės

- 1.2 TESTAS. Žaidynės senovės Graikijoje
- 1.3 TESTAS. Antikos žaidynių nugalėtojų vainikai
- 1.4 Iššifruok senovinį skelbimą
- 1.5 Dzeuso šventykla Olimpijoje (įrašyti žodžius ir skaičius)
- 1.6 Dzeuso statula Olimpijoje (įrašyti žodžius ir skaičius)
- 1.8 KRYŽIAŽODIS. Žaidynės Olimpijoje

2 skyrius. Baronas Pjeras de Kubertenas

- 2.1 Pjero de Kuberteno kelionės po Europą (nubraižyti maršrutą žemėlapyje)
- 2.2 VIRTUALUS TURAS „Pjero de Kuberteno pėdsakais“
- 2.5 KRYŽIAŽODIS. Olimpiniai ženklai

3 skyrius. Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

- 3.1 Olimpinio judėjimo organizacijos (atpažinti emblemas)
- 3.2 Olimpinės ir paralimpinės vertybės tavo gyvenime (2) (atpažinti paveiksluose)
- 3.6 Nacionaliniai olimpiniai komitetai (1) (žemėlapiai)
- 3.6 Nacionaliniai olimpiniai komitetai (2) (žemėlapiai)
- 3.6 Nacionaliniai olimpiniai komitetai (3) (žemėlapiai)
- 3.6 Nacionaliniai olimpiniai komitetai (4) (žemėlapiai)

4 skyrius. Pažinti Prancūziją: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

---

- 4.1 Atpažink prancūzišką patiekalą
- 4.8 Prancūzijos gyvūnai
- 4.11 Nepasiklysk Paryžiuje (lankomi objektai Paryžiuje)

5 skyrius. Paryžius 2024: olimpinės ir paralimpinės žaidynės

- 5.1 PARYŽIAUS OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS 2024
- 5.4 Vasaros sporto šakos (1) (atspėti sporto šakas)
- 5.7 KRYŽIAŽODIS. Olimpiniai miestai
- 5.10 SPORTO ŠVENTĖ „Paryžius tavo kieme: olimpijų žaidynių lokacijos“
- 5.11 TESTAS. Laipiojimo sportas
- 5.12 TESTAS. Breikas (1)
- 5.12 TESTAS. Breikas (2)
- 5.13 TESTAS. Breiko žvaigždė
- 5.14 TESTAS. Banglenčių sportas (1)
- 5.14 TESTAS. Banglenčių sportas (2)
- 5.14 TESTAS. Banglenčių sportas (3)
- 5.15 TESTAS. Moteris, kurios nesustabdė ryklis
- 5.17 TESTAS. Riedlenčių sportas (1)
- 5.17 TESTAS. Riedlenčių sportas (2)
- 5.18 TESTAS. Riedlenčių sporto legenda
- 5.19 LYČIŲ LYGYBĖ. Moterys sporte
- 5.20 LYČIŲ LYGYBĖ SPORTE (citasos)
- 5.22 Tvarus olimpinis miestelis – ateities miestas
- 5.26 Lietuvos sportininkai 1924 m. olimpinėse žaidynėse (1) (futbolininkai)
- 5.26 Lietuvos sportininkai 1924 m. olimpinėse žaidynėse (2) (dviratininkai)

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

2 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Žaidynės senovės Graikijoje

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

TESTAS

PABRAUKITE TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

1. Kokių dievų garbei vyko žaidynės senovės Graikijoje? (Keli ats.)

- APOLONO
- NEPTŪNO
- PITONO
- POSEIDONO
- HERAKLIO
- DZEUSO

2. Kas dar, be nugalėtojų atletų, galėjo nešioti laurų vainiką ant galvos?

- Teisėjai
- Savininkai
- Treneriai

3. Kokios vykdavo senovės olimpinių varžybų dvikovos? (Keli ats.)

- Kumštynių
- Pankrationo
- Vadeliotųjų
- Karinio bėgimo

4. Įtrauk reikalingas rungtis pentatlonui. (Keli ats.)

- Vieno stadijo bėgimas
- Disko metimas
- Ieties metimas
- Šuolis į tolį
- Imtynės
- Vežimų lenktynės
- Gimnastika
- Boksas

5. Kiek žirgų kinkydavo į vežimą vadeliotųjų rungtynėse? (Keli ats.)

5

4

3

2

1

6. Kaip būdavo apdovanojamos merginos – olimpinių žaidynių nugalėtojos? (Keli ats.)

- Alyvų šakelių vainiku
- Rožių vainiku
- Karve
- Puse karvės
- Ožka
- Puse avies

7. Kaip apsirengę varžydavosi mergaitės? (Keli ats.)

- Nuogos, kaip ir vyrai
- Pasipuošę karališkais drabužiais
- Suknelėmis ant petnešėlių
- Tunika dengiančia kojas iki pėdų
- Palaidais plaukais
- Tunika iki kelių ir apnuogintu dešiniu petimi
- Supintais į kasas plaukais

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

3 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Antikos žaidynių nugalėtojų vainikai

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

Senovės žaidynių nugalėtojus apdovanodavo šiais vainikais:

Teisingai suvedžiuok rodykles, kuris vainikas kokioje žaidynėse buvo teikiamas

Alyvmedžių	Nemėjos žaidynėse
Pušų	
Salierų	Olimpijos žaidynėse
Aguonų	
Palmių	Istmos žaidynėse
Laurų	
Paparčių	Pitijos žaidynėse
Rožių	

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

4 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

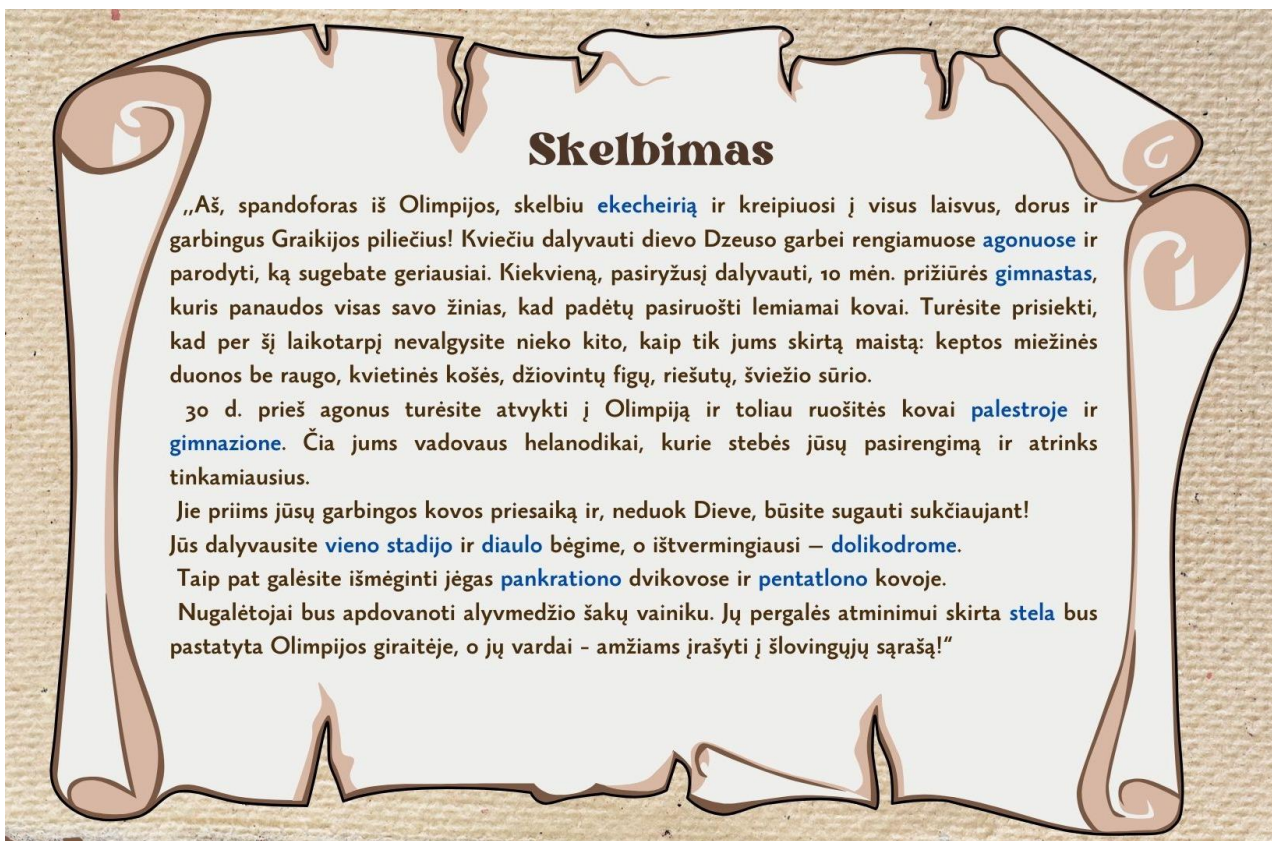
Iššifruok senovinį skelbimą

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

1) Iššifruokite ir išverskite į dabartinę lietuvių kalbą senovinį skelbimą. Koks tai kvietimas ir kokia informacija pateikta šiame pranešime?

2) Paaiškinkite paryškintus žodžius (apačioje išrašyti žodžiai, kuriuos reikės paaiškinti).

Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 1 skyriuje.

ATSAKYMAI

Spandoforas - Olimpjos žaidynių šaukliai, pasiuntiniai.

Ekecheiria – „šventoji taika“, kuri trukdavo apie 3 mėn., kad žaidynės būtų apsaugotos nuo karų.

Agonai - tai įvairios varžybos, tarp jų ir filosofų, oratorių, poetų, muzikų, dailininkų, skulptorių konkursai, kurie buvo viena populiariausių dievų garbinimo formų.

Gimnastas – specialūs sporto treneriai, rungčių mokytojai.

Palestra– kvadratinis (66 x 66 m dydžio) pastatas, kuriame buvo įvairios patalpos fiziniams pratimams ir kamuolio žaidimams, higienos kambariai, pirtys. Kambarių paskirtis būdavo įvairi: vieni skirti maudymuisi, kiti – žaidimams kamuoliu, tretai – nusirengimui ir rūbų saugojimui, ketvirtai – bendravimui ar instruktažams, penkti – sportinei įrangai laikyti. Palestros šonuose būdavo įrengtos didelės salės, skirtos intelektualinėms diskusijoms. Išskirta zona jaunuolių veiklai, boksui, pudravimosi kambarys, maudymosi šaltu vandeniu kambarys ir alyvos saugykla. Tipiški tokių palestrų pavyzdžiai buvo Olimpijoje ir Delfuose.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

---

4 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Iššifruok senovinę skelbimą

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

ATSAKYMAI (TĘSINYS)

Gimnazionas – atviras pastatas (219,5 m ilgio x 11,3 m pločio) šalia palestros, apjuostas kolonada, mankštai, žaidimams, atletikai. Jame buvo atmatuotas klasikimnio olimpinio nuotolio – 1 stadijo (192,27 m ilgio) – takas.

Helanodikas – Olimpijos žaidynių teisėjas, išrenkamas iš Graikijos piliečių, likus vieneriems metams iki žaidynių.

Vieno stadijo bėgimas - 192,27 m ilgio nuotolio bėgimas.

Diaulo bėgimas – 384,54 m ilgio nuotolio bėgimas (dviejų stadijų bėgimas, bėgama pirmyn ir atgal).

Dolikodromas vieta, kur buvo vyko ilgųjų nuotolių bėgimas. Pirmosiose Olimpijos varžybose vyko tik 1 stadijo bėgimas, o vėlesnėse – atsirado ilgųjų nuotolių (8, 10, 12, pagaliau 24 stadijų) bėgimai.

Pankrationas – imtynių ir kumštynių derinys, pati sudėtingiausia ir žiauriausia senovės sporto šaka. Tai ypač sunki dvikova, kurios metu buvo leidžiami beveik visi imtynių ir kumštynių veiksmai: smūgiai kojomis, alkūnėmis, kumščiais, rankų ir kojų sąnarių sukimas, ausų rovimas ir kt. Draudžiama buvo durti pirštu į akį, nosį, burną, braižyti nagais, kandžiotis. Ši sporto šaka atitiko tą laikmetį, nes karai turėjo mokėti apsiginti nuo priešų plikomis rankomis. Kova dažniausiai vykdavo ant drėgno molio ar minkštos žemės. Šioje kovoje buvo vertinamas įvairiapusis pasirengimas.

Pentatlonas – sudarė 5 rugtys: šuolis į tolį, disko metimas, 1-o stadijo bėgimas, ieties metimas ir imtynės.

Stela – akmeninis, marmurinis ar medinis stulpas, su ant jo išraižytais piešiniais ar užrašais. Dažniausiai statyti kaip svarbių istorinių įvykių monumentai arba kaip antkapiai.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

5 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Dzeuso šventykla Olimpijoje

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, istorija.

ĮRAŠYKITE trūkstamus skaičius ir žodžius. Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 1 skyriuje arba šiuose interneto tinklapiuose:

<https://www.klasikai.lt/dinges-feidijo-sedevras-dzeuso-statula-olimpijoje/>

<https://farbitis.ru/lt/athens/interesting-information-about-the-temple-of-zeus-zeus-statue-in-olympia/>

Šaltinis: <https://farbitis.ru/lt/athens/interesting-information-about-the-temple-of-zeus-zeus-statue-in-olympia/>

DZEUSO ŠVENTYKLA OLIMPIJOJE

Olimpija Senovės Graikijoje buvo svarbus religinis centras, kuriame buvo garbinamas Dzeusas. Dzeuso garbei čia buvo rengiamos olimpinės žaidynės.

__V__ a. pr. m. e. (470–457 m. pr. Kr.) Olimpijos gyventojai Dzeuso garbei nusprendė pastatyti didžiulę šventyklą, kurios ilgis siekė apie **70** m, plotis - **29** m, patalpa buvo **21** m aukščio. Pasak legendos, šventykla buvo nuostabi. Visa šventykla, įskaitant stogą, buvo pastatyta iš **marmuro**. Stogo čerpės buvo padarytos iš tokio plono marmuro, kad dienos šviesa galėjo prasiskverbti į šventyklos vidų.

Šventyklą juosė **34** masyvios kolonos, kiekviena buvo 10,5 m aukščio ir daugiau nei 2 m storio. Šonuose buvo po 13 kolonų, o jos galuose – po **6** kolonas. Ant išorinių šventyklos sienų buvo plokštės su bareljefais, vaizduojančiais Heraklio žygdarbius. Bronzinės durys, 10 m aukščio, atvėrė įėjimą į religines šventyklos patalpas.

Dzeuso šventyklos išorė buvo puikiai išpuošta freskomis ir skulptūromis iš graikų mitologijos. Šventykla orientuota į rytus-vakarų: virš šventyklos įėjimo **rytinis** frontonas vaizdavo Pelopso ir Oinomajo **kovos vežimų** lenktynes ir įamžino sąžiningą kovą, o **vakarinis** frontonas vaizdavo mūšį tarp Lapitų ir **kentaurų**.

Šios legendos iš Antikos laikų perduoda mums graikų įsitikinimus, paaiškina, kokie dalykai jiems buvo svarbūs – pagarba, svetingumas, taisyklių laikymasis. Tai galiojo ir olimpinėms žaidynėms – visi žaidėjai turėjo laikytis nustatytų **taisyklių**.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Dzeuso statula Olimpijoje

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, istorija, literatūra.

ĮRAŠYKITE trūkstamus skaičius ir žodžius.

- Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 1 skyriuje arba šiuose interneto tinklapiuose: <https://www.klasikai.lt/dinges-feidijo-sedevras-dzeuso-statula-olimpijoje/>
<https://farbitis.ru/lt/athens/interesting-information-about-the-temple-of-zeus-zeus-statue-in-olympia/>
- **Pažiūrėkite** trumpą vizualizaciją, kaip atrodė Dzeuso statula Olimpijos šventykloje: <https://www.facebook.com/watch/?v=189381589688796>

Dzeuso statula Olimpijoje buvo vienas iš **_septynių_** pasaulio stebuklų ir **_vienintelis_** pasaulio stebuklas, buvęs Europos žemyne.

KAIP ATRODĖ DZEUSO STATULA?

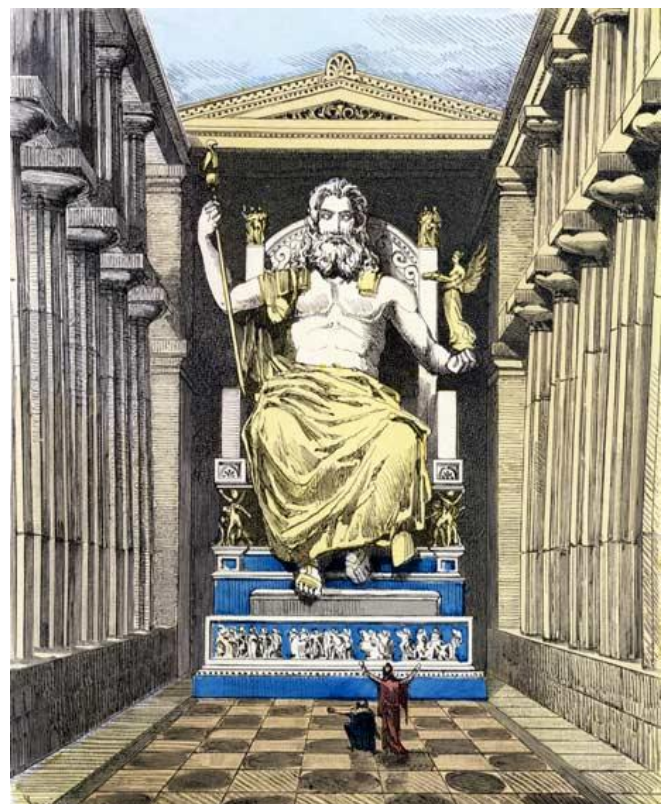
Salės gale soste sėdintis Dzeusas galva rėmė lubas. Iki juosmens apnuogintas Dzeuso kūnas buvo padarytas iš **medžio**, jo „oda“ - iš **dramblio kaulo** plokščių, o drabužiai - iš **aukso** lakštų. Dievas sėdėjo **soste**, inkrustuotame juodmedžiu ir brangakmeniais. Vienoje rankoje jis laikė pergalės deivės **Nikės** skulptūrą, kuri taip pat buvo iš aukso ir dramblio kaulo, kita - rėmėsi ilgu skeptru. Dzeuso statula buvo apsupta daugiau nei 2 m storio **kolonomis**.

Statula buvo tokia didelė, kad užėmė pusę pastato pločio. *Strabonas* rašė, kad Dzeusas buvo pavaizduotas sėdintis soste, o šis beveik siekė šventyklos lubas. Todėl, jei Dzeusas būtų atsistojęs, būtų nukėlęs šventyklos stogą.

Kitas to meto istorikas *Pausanijas* aprašė statulos išvaizdą: „Ant Dzeuso galvos buvo vainikas, imituojuantis alyvmedžio šakeles. Dešinėje rankoje dievas laikė **deivę** Nikę, kairėje - **skeptrą**, kuris buvo papuoštas įvairiais metalais, o ant viršaus tupėjo erelis. Sandalai taip pat buvo auksiniai, o drabužiai išpuošti gyvūnų ir lelijų atvaizdais.“

Sostas buvo padabintas auksu ir brangakmeniais, juodmedžiu bei dramblio kaulu, ištapytas įvairiais atvaizdais. Ant sosto kojų buvo nutapytos šokančios Nikės, ant priekinių kojų pavaizduoti tėbiečiai vaikai, pagrobti Sfingės, o po ja - Apolonas ir Artemidė, šaudantys į Niobės vaikus.

Nikės; sostas; vienintelis; dramblio kaulo; septynių; deivė; soste; kolonomis; skeptra; medžio; aukso; žaibas, aliejaus, patenkintas.

Šaltinis: <http://pasauliostebuklai.lt/dzeuso-skulptura/>

Tarp kėdės kojų buvo įtaisyti skersiniai, išpuošti figūromis, imtynių nugalėtojų atvaizdais. Ant kitų skersinių pavaizduota Heraklio kova su amazonėmis, jam padedantis Tesėjas.

Po sosto nebuvo galima paeiti, kaip kai kuriose kitose šventyklose. Tam buvo įrengti atitvarai, išpuošti mitologinėmis scenomis: Atlasas, laikantis pasaulį ir Heraklis, pasiruošęs perimti tą naštą; Tesėjas ir Peiritojas; Heraklio kova su Nemėjos liūtu; Ajanto nusikaltimas prieš Kasandrą ir daugelis kitų scenų.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Dzeuso statula Olimpijoje

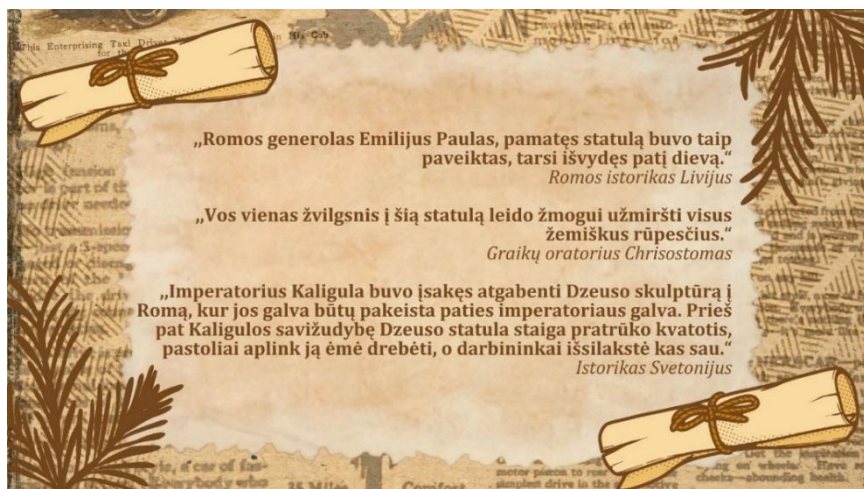
Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, istorija, literatūra.

Sosto viršuje, virš Dzeuso galvos buvo pavaizduotos trys Charitės ir metų laikų personifikacijos. Po Dzeuso kojomis buvo suolelis, išpuoštas auksiniais liūtais ir Tesėjo kova su amazonėmis. Postamentas, ant kurio stovėjo statula, buvo papuoštas Saulės ir Mėnulio, Dzeuso ir Heros, Hermio, Eroto ir Afroditės, Apolono ir Artemidės, Atėnės ir Heraklio, Amfitritės bei Poseidono atvaizdais.

Grindys priešais statulą buvo iš juodo akmens, o ten įrengta **aliejaus** talpykla, kuri apsaugodavo dramblio kaulo plokšteles nuo drėgno Elidės klimato. Be to, alyvuogių aliejus buvo pilamas ant vandens: šviesos srautas nuo durų krisdavo ant tamsaus aliejinio paviršiaus, o atsispindėję spinduliai kilo aukšty, apšviesdami Dzeuso pečius ir galvą - atrodė, kad ši šviesa liejasi iš paties Dievo žmonėms.

Dzeuso statulą sukūrė žinomas Atėnų skulptorius. Feidijas. Ji buvo baigta apie 435 m. pr. m. e., sosto šonus ištapė dailininkas Panenas, Feidijo padėjėjas ir giminaitis. Baigęs darbą, Feidijas garsiai paklausė: „**Ar tu patenkintas, Dzeusai?**“ Tarsi pritarimo ženklas, į vietą priešais statulą trenkė **žaibas** ir grindys prie statulos kojų įskilo. *Pausanijas* rašo, kad jo apsilankymo metu tą vietą žymėjo bronzinė urna.

Mūsų laikus pasiekė tokie istorikų liudijimai apie Dzeuso statulą:

391 m. Romos imperatorius Teodosijus I uždraudė pagoniškus kultus (tame tarpe ir olimpinės žaidynės) ir uždarė šventyklas. Po olimpinių žaidynių uždraudimo vagys apiplėšė Dzeuso statulą, pavogdami auksą ir dramblio kaulą. Statula buvo pergabenta į Konstantinopolį (dabar Stambulas), tačiau pražuvo 425 m. per gaisrą. Ugnis prarijo medinį kolosą: tik keletas suanglėjusių kaulo plokštelių ir išsilydžiusio aukso gabalėliai liko iš nuostabaus Feidijo kūrinio, tačiau išliko statulos aprašymai ir atvaizdai gausybėje monetų. 426 m. Teodosijus II, kovodamas prieš pagonis, įsakė sunaikinti ir pačią Olimpijos Dzeuso šventyklą.

Septynis šimtmečius Dzeusas, geranoriškai besišypsantis, stebėjo sportininkus. Nors statula pražuvo, tačiau olimpinės žaidynės tęsiasi. O kai kurie sportininkai ir šiandien viliasi, kad jų kovas stebi ir jiems padeda pats dievas, sėdintis ant Olimpo kalno viršūnės,

KODĖL atrodė, kad iš dievo Dzeuso statulos sklinda šviesa? Šviesa nuo durų krisdavo ant aliejinio paviršiaus priešais statulą, o atsispindėję spinduliai kilo aukšty, apšviesdami Dzeuso galvą, todėl atrodė, kad šviesa liejasi iš paties Dzeuso.

IŠVARDINK, kokie dar graikų dievai, be Dzeuso, buvo atvaizduoti Olimpijos šventykloje ir puošė Dzeuso statulą? Ką globojo šie dievai? Heraklis, Atlantas, Tesėjas, Nikė, Hera, Hermis, Afroditė ir kt.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

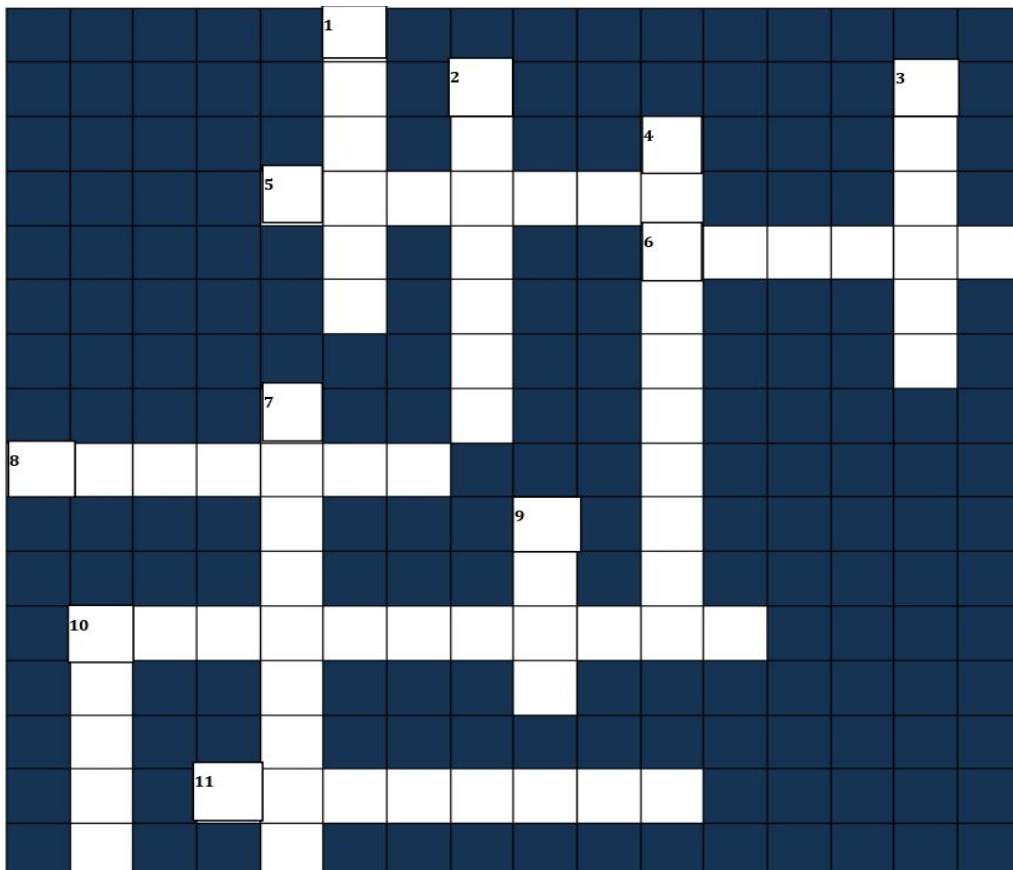
8 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

KRYŽIAŽODIS. Žaidynės Olimpijoje

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

Išspręskite kryžiažodį ir įtvirtinkite žinias apie Antikos laikų žaidynes Olimpijoje.

HORIZONTALIAI

5. Kiek metų turėjo būti žirgų vadeliotojų lenktynėse? (7) **VIENERI**
6. Kas kiek metų vyko mergaičių olimpinės žaidynės? (6) **PENKIS**
8. Prieš kiek mėnesių iki žaidynių pradžios buvo išrenkami varžybų teisėjai? (7) **DVYLIKA**
10. Kaip vadinosi Olimpijos žaidynių teisėjai? (11) **HELANODIKAI**
11. Kokios spalvos drabužiais rengdavosi senovės olimpinė žaidynių teisėjai? (8) **RAUDONOS**

VERTIKALIAI

1. Kiek laiko turėjo treniruotis atletai prieš atvykdami į žaidynes? (6) **DEŠIMT**
2. Kuo vardu buvo pirmoji moteris, dalyvavusi olimpinėse žaidynėse? (7) **KINISKA**
3. Kokioje rungtyje varžėsi merginos? (6) **BĖGIMO**
4. Kokia istorinė asmenybė yra mergaičių olimpinė varžybų įkūrėja? (10) **HIPODAMĖJA**
7. Kaip vadinosi Olimpijos žaidynių treneriai? (9) **GIMNASTAI**
9. Kiek mėnesių trukdavo ekecheiria - „šventoji taika“, skirta olimpinėms žaidynėms? (4) **TRIS**
10. Kokios deivės garbei buvo rengiamos mergaičių varžybos? (5) **HEROS**

PASTABA:

Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 1 skyriuje. Jei sunkiai sekasi atsakyti į klausimus, pasinaudokite užuominomis.

1 skyrius

Senovės Graikijos žaidynės

---

8 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

KRYŽIAŽODIS. Žaidynės Olimpijoje

Integravimo sritys: istorija, olimpinis švietimas.

HORIZONTALIAI

5. Kelintinis skaitvardis. **VIENERI**
6. Mergaičių žaidynės vyko kitais metais po Olimpijos žaidynių. **Po 4 seka 5.**
8. Tiek mėnesių trunka vieneri metai. **DVYLIKA**
10. Atsakymas iš „H“ raidės.
11. Ši spalva simbolizuoja kovą. **RAUDONOS**

VERTIKALIAI

1. Tai pirmas dviženklis skaičius. **DEŠIMT**
2. Ji buvo Spartos valdovo žmona. **KINISKA**
3. Rungtis priklauso lengvajai atletikai. **BĖGIMO**
4. Graikijos valdovo Oinamajo gražuolė dukra. **HIPODAMĖJA**
7. Dabar šiuo žodžiu vadinami vienos sporto šakos atstovai. **GIMNASTAI**
9. Tiek laiko trunka vienas metų sezonas. **TRIS** mėnesius.
10. Graikų mitologijoje – tai santuokos ir santuokinės ištikimybės deivė. Ji yra pavydi ir kerštinga. **HERA**

2 skyrius

Pjeras de Kurbertenas

1 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Pjero de Kuberteno kelionės po Europą (1)

Integravimo sritys: geografija, istorija, olimpinis švietimas.

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 2 skyriuje arba internete:

<https://olympics.com/ioc/pierre-de-coubertin>

PASTABA: užduotis rekomenduojama 5-6 kl. mokiniams.

1) **Perskaitykite** P. de. Kuberteno biografiją (žr. 2 skyrius). Skaitydami atkreipkite dėmesį, kur ir kada lankėsi P. de Kubertenas (šalys, miestai, geografinės vietovės).

2) Laikydami chronologinės tvarkos, žemėlapyje **nubraižykite maršrutą** „P. de Kuberteno kelionės po Europą“.

ATSAKYMAI:

⊙	1. Miestas, kuriame 1863 m. gimė Pjeras de Kubertenas.	Paryžius
⊙	2. Šalis, į kurią išvyko studijuoti ir grįžęs pradėjo švietimo reformą, kurios tikslas – plėtoti fizinę veiklą Prancūzijos mokyklose.	Anglija
⊙	3. Miestas, kuriame 1896 m. įvyko pirmosios šiuolaikinės olimpinės žaidynės, jose dalyvavo sportininkai iš 14 šalių.	Atėnai
⊙	4. Miestas, kuriame 1912 m. į olimpinės žaidynes buvo įtrauktos ir menų varžybos, o P. de Kuberteno „Odė sportui“ laimėjo aukso medalį.	Stokholmas
⊙	5. Miestas, kur 1925 m. vykusiam olimpiniam kongrese P. de Kubertenas pareiškė: „<...kalbant apie olimpinės žaidynes, turi būti įleidžiami visi žmonės ... kaip ir visos sporto šakos ... traktuojamos vienodai. >“	Praha
⊙	6. Miestas, kuriame 1937 m. palaidotas Pjero de Kuberteno kūnas.	Lozana
⊙	7. Miestas, kuriame ilsisi Pjero de Kuberteno širdis.	Olimpija

2 skyrius

Pjeras de Kubertenas

---

2 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

VIRTUALUS TURAS „Pjero de Kuberteno pėdsakais“

Integravimo sritys: geografija, istorija, olimpinis švietimas.

Pakeliaukite **Pjero de Kuberteno olimpinio turo Europoje pėdsakais**. Virtualiai apsilankykite vietovėse, susijusiose su P. de Kuberteno gyvenimu ir susipažinti su šių vietovių istorija ir kultūra.

- 1) „Google“ žemėlapiuose suraskite šiuos P. de Kuberteno aplankytus miestus: Paryžius (Prancūzija), Londonas (Anglija), Atėnai, Olimpija (Graikija), Stokholmas (Švedija), Lozana, Ženeva (Šveicarija): <https://www.google.com/maps/dir/@55.7312126,21.148082,14z?entry=ttu>
- 2) Internete paieškokite informacijos, kaip kiekviena vietovė atrodė tuo laikotarpiu (XIX pab.), kai gyveno P. de Kubertenas.
- 3) Kokios yra minėtų vietovių kultūrinės išmomybės (pvz., meno eksponatai, architektūra, tradicijos)?
- 4) Kurie iš šių elementų tapo įkvėpimo šaltiniu P. de Kuberteno olimpinio judėjimo idėjoms?
- 5) Parašykite, kokie to meto (XIX a. pab.) **įvykiai** ir **asmenybės** paveikė P. de Kuberteno idėjas?

ATSAKYMAI:

Įvykiai:

- Vaikystėje P. de Kuberteną sužavėjo senovės graikų poeto Pindaro eilės apie žaidynių nugalėtojus ir įkvėpė visą gyvenimą domėtis istorija, Olimpijos žaidynėmis.
- 12 m. perskaitė knygą „Mokykliniai Tomo Brauno metai“, kuri paskatino domėjimąsi fiziniu auklėjimu.
- Studijos Anglijoje.
- Vizitas į Olimpiją Graikijoje.

„Pokalbis su Pjeru de Kubertenu“

Įsivaizduok, kad kelionėje susitinki Pjerą de Kuberteną ir turi galimybę užduoti jam keletą klausimų. Sugalvok ir užrašyk bent 3 klausimus, kuriuos norėtum užduoti šiam istoriniam asmeniui?

- _____
- _____
- _____

Kaip manai, ko jis tavęs paklaustų? Parašyk: _____

Pasiruoškite galimam pokalbiui su Pjeru de Kubertenu - klausimams ir atsakymams.

Asmenybės:

Tonis Arnoldas – žymus anglų pedagogas, propagavęs regbį mokyklose.

J. Simonas (Jules'as Simonas) – buvęs Prancūzijos ministras pirmininkas, padėjęs įgyvendinti P. de Kuberteno idėjas.

Kuo šiandien garsios šios vietovės? Parašyk, ką tu aplankytum kiekvienoje P. de Kuberteno aplankytoje vietoje? (Galimi įvairūs atsakymai.)

Paryžius (Prancūzija)

_____

Londonas (Anglija)

_____

Atėnai (Graikija)

_____

Olimpija (Graikija)

_____

Stokholmas (Švedija)

_____

Lozana (Šveicarija)

_____

Ženeva (Šveicarija)

2 skyrius

Pjeras de Kurbertenas

5 užduotis

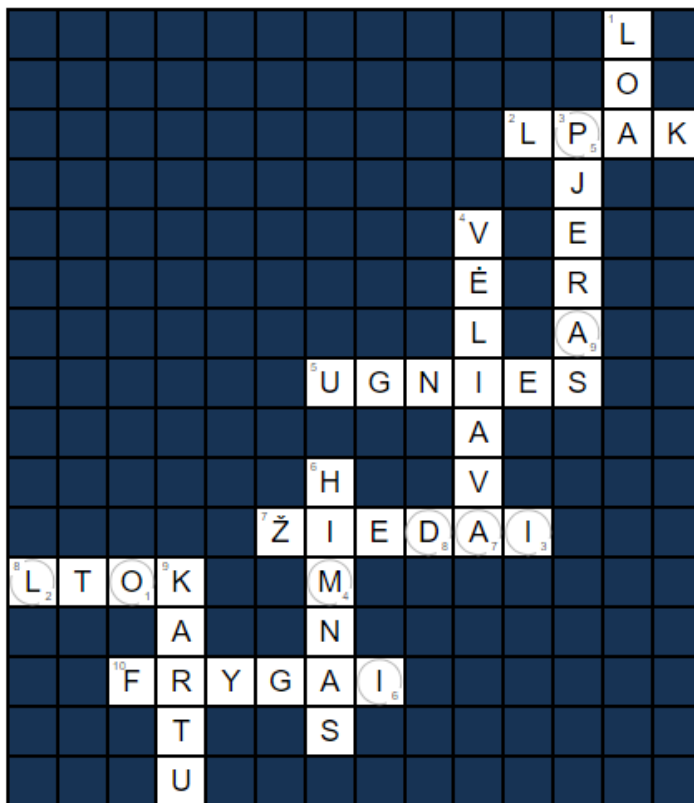
ATSAKYMAI MOKYTOJUI

KRYŽIAŽODIS Olimpiniai ženklai ir simboliai

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

Išspręskite kryžiažodį.

Teisingai išsprendę kryžiažodį, galėsite atspėti papildomą žodį. Kokias raides įrašyti papildomame žodyje, žiūrėkite kryžiažodyje skrituliukais pažymėtuose langeliuose.

O L I M P I A D A

Skersai

2 Organizacija, kuri rūpinasi neįgaliųjų sportu? (4)

LPAK

5 Kokio olimpinio simbolio įrankis kasmet keičiasi? (6)

UGNIES

7 Koks olimpinis simbolis sudarytas iš 5 elementų? (6)

ZIEDAI

8 Organizacija, kuri rūpinasi sportininkų delegavimu į olimpinės žaidynes. (4)

LTOK

10 Kaip vadinnasi 2024 m. Paryžiaus olimpinų žaidybių talismanai? (6)

FRYGAI

Žemyn

1 Organizacija, kuri vykdo olimpinį švietimą. (3)

LOA

3 Koks buvo de Kuberteno vardas? (6)

PJERAS

4 Kuris olimpinis simbolis išskilingai iškeliamas? (7)

VELIAVA

6 Olimpinis simbolis, kuriam reikalinga muzika. (6)

HIMNAS

9 Šiuolaikinis olimpinis šūkis yra „Greičiau, aukščiau, tvirčiau – .....“. (5)

KARTU

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

---

1 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Olimpinio judėjimo organizacijos

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, istorija.

Parašykite šių organizacijų pilnus pavadinimus.

LIETUVOS TAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS

LIETUVOS PARALIMPINIS KOMITETAS

LIETUVOS OLIMPINĖ AKADEMIJA

TARPTAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS

TARPTAUTINĖ OLIMPINĖ AKADEMIJA

TARPTAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

2 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Olimpinės ir paralimpinės vertybės tavo gyvenime (2)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, etika, olimpinis švietimas.

Paveiksluose pavaizduotos situacijos, kurios iliustruoja olimpinės ir paralimpinės vertybės.

1. Atpažinkite iš pateiktų nuotraukų, kokia vertybė čia propaguojama ir ją užrašykite.

DRAŠA

TOBULĖJIMAS

ĮKVĖPIMAS

RYŽTAS

DRAUGYSTĖ

PAGARBA

2. Parašyk, kokios vertybės tau yra labai svarbios?

---

3. Kaip manai, kokių vertybių tau trūksta ir kokias labiau reikėtų ugdytis? Įrašyk.

---

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Nacionaliniai olimpiniai komitetai (1)

Integravimo sritys: geografija, olimpinis švietimas.

1. Surask Google žemėlapiuose ir teisingai įrašyk:

<https://www.google.com/maps/dir//54.6847968,25.2834048/@54.684797,25.283405,16z?hl=lt>

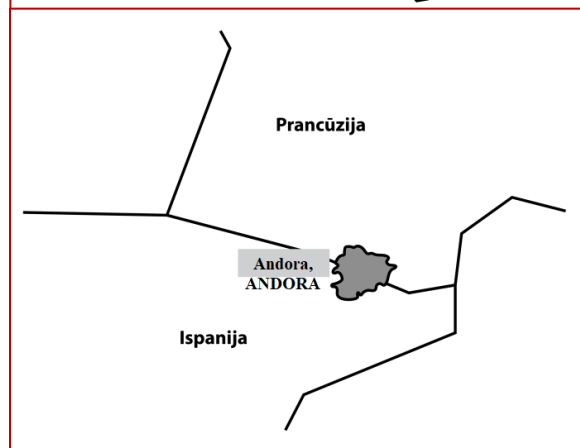
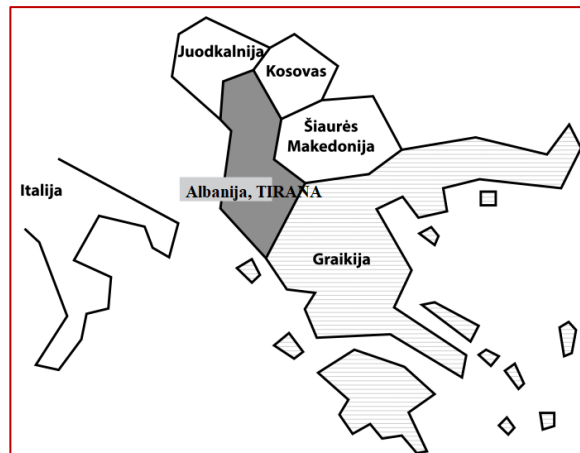
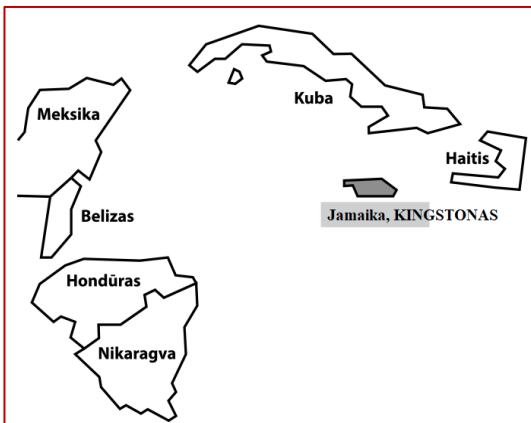
- 1) trūkstantą šalį (pažymėtą pilka spalva) pateiktuose žemėlapiuose;
- 2) Kokia šios šalies sostinė? (įrašyk pilkame langelyje);
- 3) Kokia šios šalies vėliava, jos spalvos ir simboliai? (pasakyk);
- 4) Kokia valstybinė šios šalies kalba? (parašyk prie žemėlapių);

Internetu surask:

Su kokiomis problemomis šiandien susiduria ši šalis (kuria įrašai žemėlapyje)? (pvz. grėsmė iš kitų šalių, korupcija, didelis nusikalstamumas, migracijos/emigracijos problemos, skurdas apima didelę dalį gyventojų, neįtikrinamos žmogaus teisės, diktatūros režimas, politiniai/kariniai konfliktai šalies viduje ir kt.).

2. Susipažink, kokia šios šalies nacionalinio olimpinio komiteto emblema? Atsakymą rasi šiame tinklapyje: <https://olympics.com/ioc/national-olympic-committees>

- 1) Kokios yra kitų žemėlapyje pateiktų kaimyninių šalių nacionalinių olimpinių komitetų emblemos?
- 2) Kada šios šalys priimtos į tarptautinį olimpinį komitetą?

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Nacionaliniai olimpiniai komitetai (2)

Integravimo sritys: geografija, olimpinis švietimas.

1. Surask Google žemėlapiuose ir teisingai įrašyk:

<https://www.google.com/maps/dir//54.6847968,25.2834048/@54.684797,25.283405,16z?hl=lt>

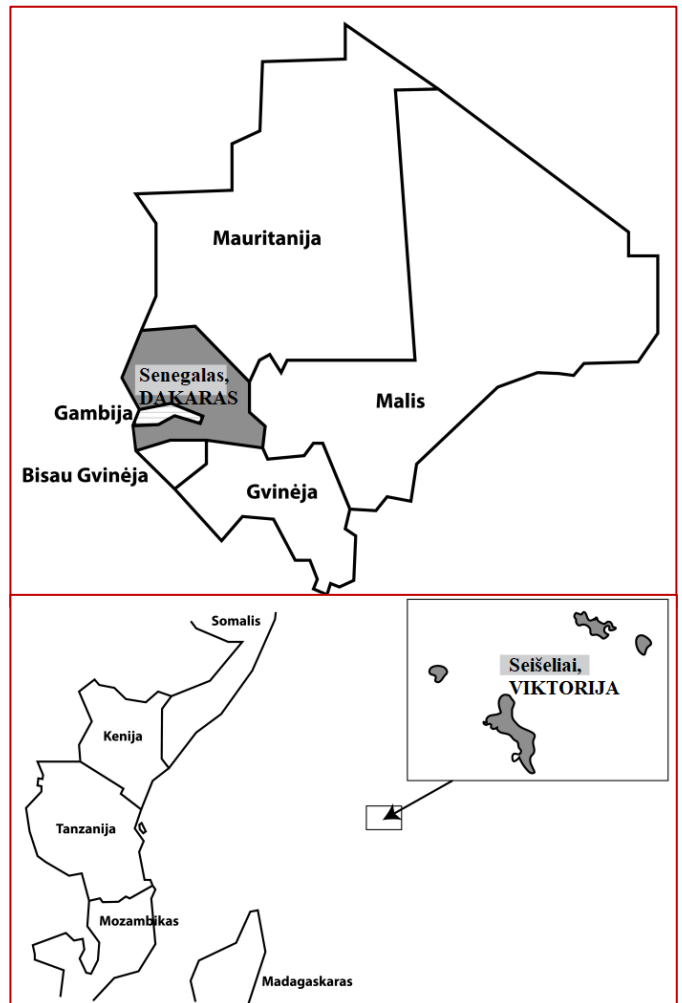
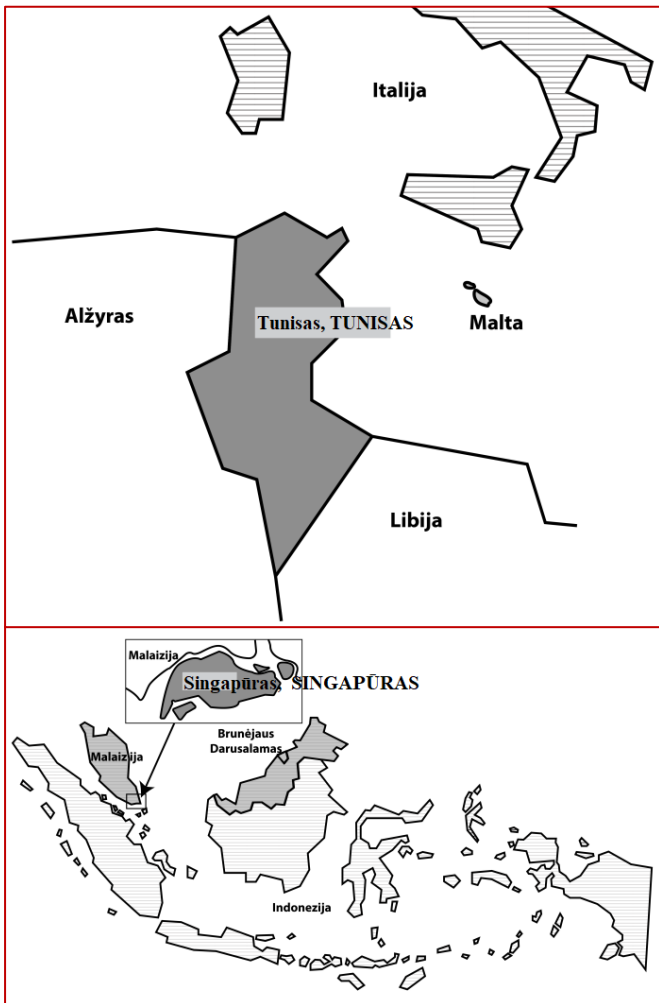
- 1) trūkstantą šalį (pažymėtą pilka spalva) pateiktuose žemėlapiuose;
- 2) Kokia šios šalies sostinė? (įrašyk pilkame langelyje);
- 3) Kokia šios šalies vėliava, jos spalvos ir simboliai? (pasakyk);
- 4) Kokia valstybinė šios šalies kalba? (parašyk prie žemėlapių);

Internete surask:

Su kokiomis problemomis šiandien susiduria ši šalis (kuria įrašai žemėlapyje)? (pvz. grėsmė iš kitų šalių, korupcija, didelis nusikalstamumas, imigracijos/emigracijos problemos, skurdas apima didelę dalį gyventojų, neįtikrinamos žmogaus teisės, diktatūros režimas, politiniai/kariniai konfliktai šalies viduje ir kt.).

2. Susipažink, kokia šios šalies nacionalinio olimpinio komiteto emblema? Atsakymą rasi šiame tinklapyje: <https://olympics.com/ioc/national-olympic-committees>

- 1) Kokios yra kitų žemėlapyje pateiktų kaimyninių šalių nacionalinių olimpinių komitetų emblemos?
- 2) Kada šios šalys priimtos į tarptautinį olimpinį komitetą?

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Nacionaliniai olimpiniai komitetai (3)

Integravimo sritys: geografija, olimpinis švietimas.

1. Surask Google žemėlapiuose ir teisingai įrašyk:

<https://www.google.com/maps/dir//54.6847968,25.2834048/@54.684797,25.283405,16z?hl=lt>

1) trūkstantą šalį (pažymėtą pilka spalva) pateiktuose žemėlapiuose;

2) Kokia šios šalies sostinė? (įrašyk pilkame langelyje);

3) Kokia šios šalies vėliava, jos spalvos ir simboliai? (pasakyk);

4) Kokia valstybinė šios šalies kalba? (parašyk prie žemėlapių);

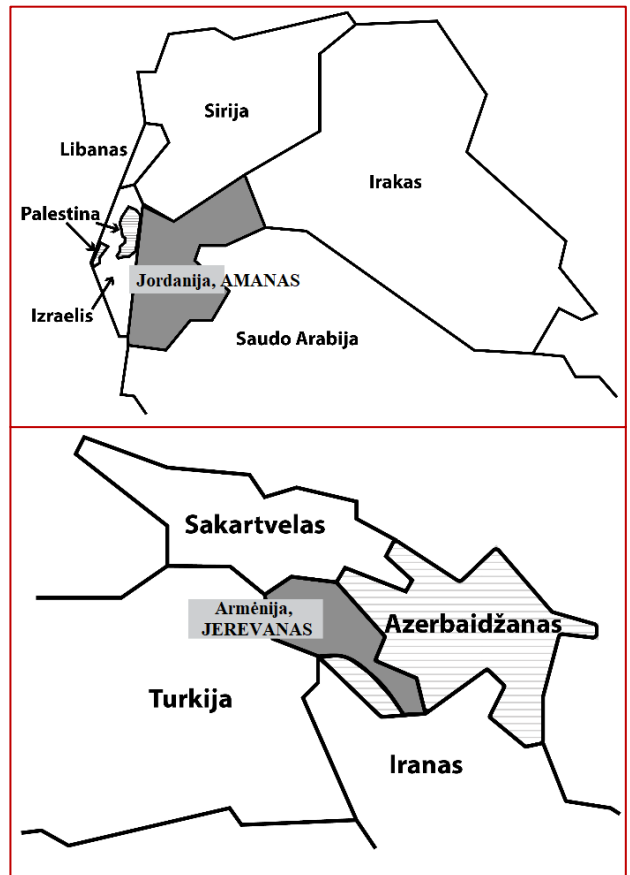
Internete surask:

Su kokiomis problemomis šiandien susiduria ši šalis (kuria įrašai žemėlapyje)? (pvz. grėsmė iš kitų šalių, korupcija, didelis nusikalstamumas, migracijos/emigracijos problemos, skurdas apima didelę dalį gyventojų, neuztikrinamos žmogaus teisės, diktatūros režimas, politiniai/kariniai konfliktai šalies viduje ir kt.).

2. Susipažink, kokia šios šalies nacionalinio olimpinio komiteto emblema? Atsakymą rasi šiame tinklapyje: <https://olympics.com/ioc/national-olympic-committees>

1) Kokios yra kitų žemėlapyje pateiktų kaimyninių šalių nacionalinių olimpinių komitetų emblemos?

2) Kada šios šalys priimtos į tarptautinį olimpinį komitetą?

3 skyrius

Olimpinis judėjimas ir propaguojamos vertybės

6 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Nacionaliniai olimpiniai komitetai (4)

Integravimo sritys: geografija, olimpinis švietimas.

1. Surask Google žemėlapiuose ir teisingai įrašyk:

<https://www.google.com/maps/dir//54.6847968,25.2834048/@54.684797,25.283405,16z?hl=lt>

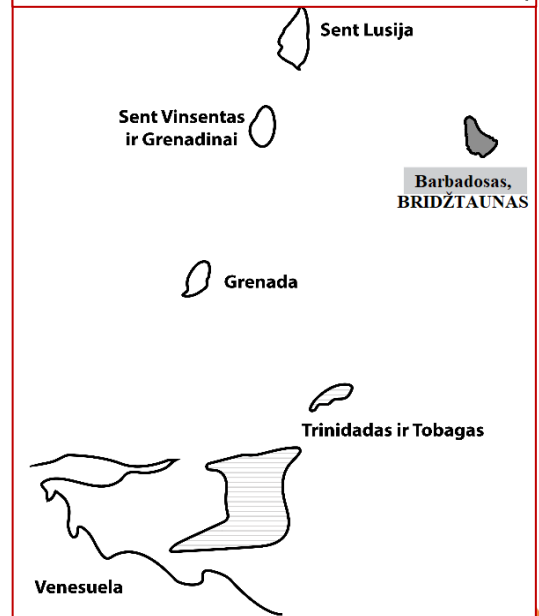
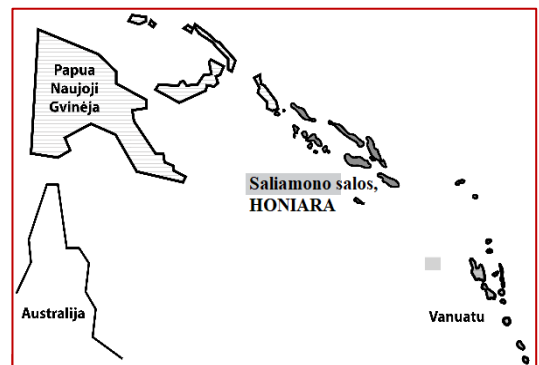
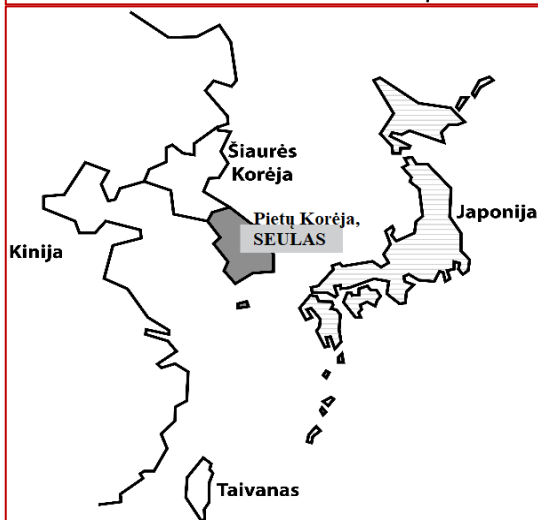
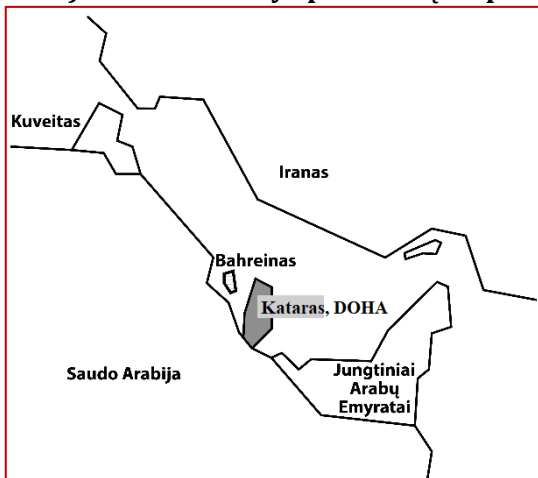
- 1) trūkstantą šalį (pažymėtą pilka spalva) pateiktuose žemėlapiuose;
- 2) Kokia šios šalies sostinė? (įrašyk pilkame langelyje);
- 3) Kokia šios šalies vėliava, jos spalvos ir simboliai? (pasakyk);
- 4) Kokia valstybinė šios šalies kalba? (parašyk prie žemėlapių);

Internete surask:

Su kokiomis problemomis šiandien susiduria ši šalis (kuria įrašai žemėlapyje)? (pvz. grėsmė iš kitų šalių, korupcija, didelis nusikalstamumas, migracijos/emigracijos problemos, skurdas apima didelę dalį gyventojų, neįtikrinamos žmogaus teisės, diktatūros režimas, politiniai/kariniai konfliktai šalies viduje ir kt.).

2. Susipažink, kokia šios šalies nacionalinio olimpinio komiteto emblema? Atsakymą rasi šiame tinklapyje: <https://olympics.com/ioc/national-olympic-committees>

- 1) Kokios yra kitų žemėlapyje pateiktų kaimyninių šalių nacionalinių olimpinių komitetų
- 2) emblemos?
- 3) Kada šios šalys priimtos į tarptautinį olimpinį komitetą?

4 skyrius

Pažinti Prancūzija: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

1 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Atpažink prancūzišką patiekalą

Integravimo sritys: prancūzų kalba, maisto technologijos.

Čia pateiktos prancūziškų patiekalų nuotraukos (su numeriais). Apačioje (lentelėje) surašyti šių patiekalų pavadinimai.

Google paieškoje suvesk patiekalo pavadinimą, surask šio patiekalo nuotrauką ir atpažink patiekalą. Lentelėje prie patiekalo pavadinimo **įrašyk atitinkamos nuotraukos numerį**.

La špyga

Nuvažiuoja lietuviai į Prancūziją ir nueina į restoraną.

- *Kaip susikalbėsime? Kalbos juk nemokame, - abejoja vienas.*
- *Nieko sudėtingo, tiesiog prie kiekvieno patiekalo reikia pridėti „le“ arba „la“ ir baigtas kriukis, - atšauna kitas.*
- Prieina padavėjas.*
- *Man le barščių ir le kepsnį, o kolegai – la žuvį, - užsako drąsesnis.*
- Padavėjas atneša viską, kaip prašė.*
- *Matai, - atsiskaitydamas patenkintas sako antrasis lietuvis pirmajam, - kaip viskas paprasta.*
- Padavėjas neiškenčia:*
- *La špygą tu būtum gavęs, jei aš nebūčiau iš Plungės.*

(Kandrotas, V., 2019. Pažink Prancūziją: keliauk, ragauk, patirk, p. 106.)

4 skyrius

Pažinti Prancūzija: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

1 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Atpažink prancūzišką patiekalą

Integravimo sritys: prancūzų kalba, maisto technologijos.

<https://www.demotivateur.fr/food/les-15-specialites-francaises-typiques-24152>

Prancūziškų patiekalų pavadinimai

<i>Bœuf bourguignon</i>	3	<i>Rillettes</i>	8
<i>Croissant</i>	7	<i>Pot-au-Feu</i>	9
<i>La bouillabaisse</i>	2	<i>Confit de canard</i>	10
<i>Tournedos Rossini</i>	6	<i>La fondue Savoyarde</i>	1
<i>Gratin Dauphinois</i>	5	<i>Le croque-monsieur gratiné au four</i>	4

4 skyrius

Pažinti Prancūzija: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

8 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Prancūzijos gyvūnai

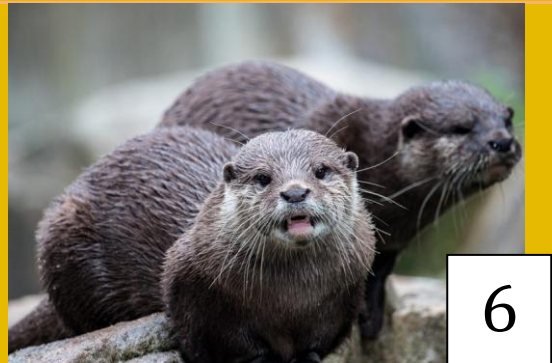
Integravimo sritys: pasaulio pažinimas, geografija, biologija.

Lentelėje pateikti gyvūnų pavadinimai, kurių paveikslai yra nuotraukose.

Šalia gyvūno pavadinimo lentelėje įrašykite skaičių, atitinkantį to gyvūno nuotrauką.

Gyvūnų pavadinimai

Kalniniai (Alpiniai) ožiai	4	Vilpišis	7	Ūdros	6
Alpiniai švilpikai	3	Miegapelė	12	Lūšis	10
Rudosis lapės	9	Upinis bebras	2	Barsukas	5
Paprastoji geneta	8	Kirstukas	11	Gemzė	1

4 skyrius

Pažinti Prancūzija: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

---

8 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Prancūzijos gyvūnai

Integravimo sritys: pasaulio pažinimas, geografija, biologija.

4 skyrius

Pažinti Prancūzija: šalis, žmonės, įvykiai, kultūra

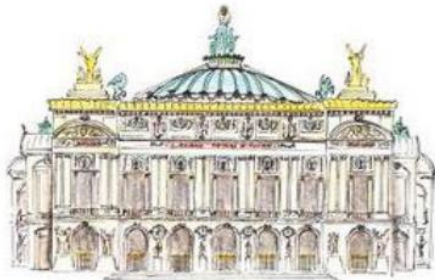
11 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

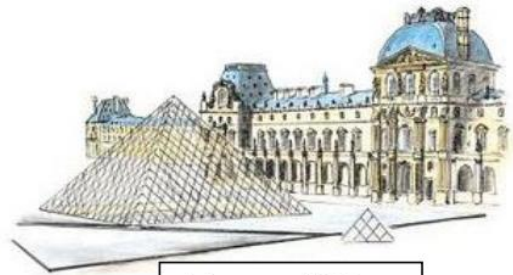
„Nepasiklysk Paryžiuje“

Integravimo sritys: geografija, istorija, prancūzų kalba.

Atpažinkite ir įrašykite Paryžiaus lankomų objektų pavadinimus.

7. Garnjė rūmai. 1875 m.

4. Luvras. 1793 m.

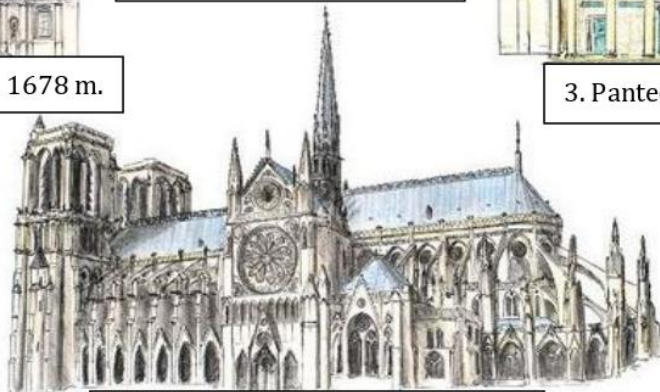
2. Invalidų rūmai. 1678 m.

8. Eifelio bokštas. 1889 m.

3. Panteonas. 1790 m.

1. Dievo Motinos katedra. 1345 m.

5. šv. Marijos Magdalenos
bažnyčia 1828 m.

9. Šventosios širdies bazilika. 1914

6. Triumfo arka. 1836 m.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

---

1 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

PARYŽIAUS OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS 2024

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

Kelintą kartą Paryžiuje vyks olimpinės žaidynės?

- Pirmą kartą
- Antrą kartą
- **Trečią kartą**
- Ketvirtą kartą

Kelintos bus 2024 m. vasaros olimpinės žaidynės Paryžiuje?

- XII
- XIV
- XXVI
- XXX
- **XXXIII**
- XXXV

Su koku miestu rungsi Paryžius dėl teisės tapti olimpių žaidynių šeimininku?

- Amsterdamu
- **Los Andželu**
- Rio de Žaneiru
- Roma

Kada vyks 2024 m. vasaros olimpinės žaidynės Paryžiuje?

- **liepos 26 – rugpjūčio 11 d.**
- rugpjūčio 11 – rugpjūčio 28 d.
- rugpjūčio 28 – rugsėjo 8 d.

Kiek dienų trunka vasaros olimpinės žaidynės?

- 12 dienų
- 14 dienų
- **16 dienų**
- 18 dienų
- 20 dienų

Kiek kainuoja bilietas į olimpių žaidynių atidarymo ceremoniją?

- nuo 1000 eurų iki 3000 eurų
- **nuo 2500 eurų iki 7500 eurų**
- nuo 5000 eurų iki 10000 eurų

Kur vyks 2024 m. Paryžiaus olimpių žaidynių atidarymo ceremonija?

- Eliziejaus laukuose
- Versalio rūmuose
- „Stade de France“ stadione
- **Senos upėje**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

4 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Vasaros sporto šakos (1)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

ATSPĖK sporto šakas

Įrašyk trūkstamus žodžius ir užbaik pateiktus sakinius. Sporto šakas pasirink iš žemiau pateikto sąrašo. Pastaba: kai kurios sporto šakos gali pasikartoti kelis kartus.

Keturios sporto šakos, kuriuose žaidžiama kamuoliu, yra

Rankinis, futbolas, tinklinis, krepšinis.

Olimpinių žaidynių šiuolaikinės penkiakovės rungtys yra

Fechtavimas, konkūrinis jojimas, plaukimas, šaudymas iš lazerinio pistoleto. Bėgimas.

Trys sporto šakos, kai varžomasi vandenyje, yra

Buriavimas, vandensvydis, irklavimas.

Dvi sporto šakos, kur dalyvauja žirgai, yra

Konkūrinis jojimas, dailusis jojimas.

Trys sporto šakos, kuriuose šaudoma į taikinį, yra

Para šaudymas, šaudymas iš lanko, šaudymas iš lazerinio pistoleto.

Dvi olimpinio sporto šakos, kuriuose du sportininkai kovoja vienas prieš kitą, yra

Dziudo, imtynės.

Dvi parolimpinio sporto šakos, kuriuose du sportininkai vežimėliuose kovoja vienas prieš kitą, yra

Tenisas vežimėliuose, fechtavimasis vežimėliuose.

Parolimpinio sporto šakos, susijusios su vandeniu, yra

Para plaukimas, para irklavimas.

Naujausios olimpinio sporto šakos, įtrauktos į Paryžiaus 2024 m. olimpinės žaidynes, yra

Banglenčių sportas, laipiojimo sportas, riedlenčių sportas, breikas.

Lietuvos parolimpietės, dalyvausiančios 2024 m. Paryžiaus parolimpinėse žaidynėse, sporto šaka yra

Šaudymas iš lazerinio pistoleto

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

7 užduotis

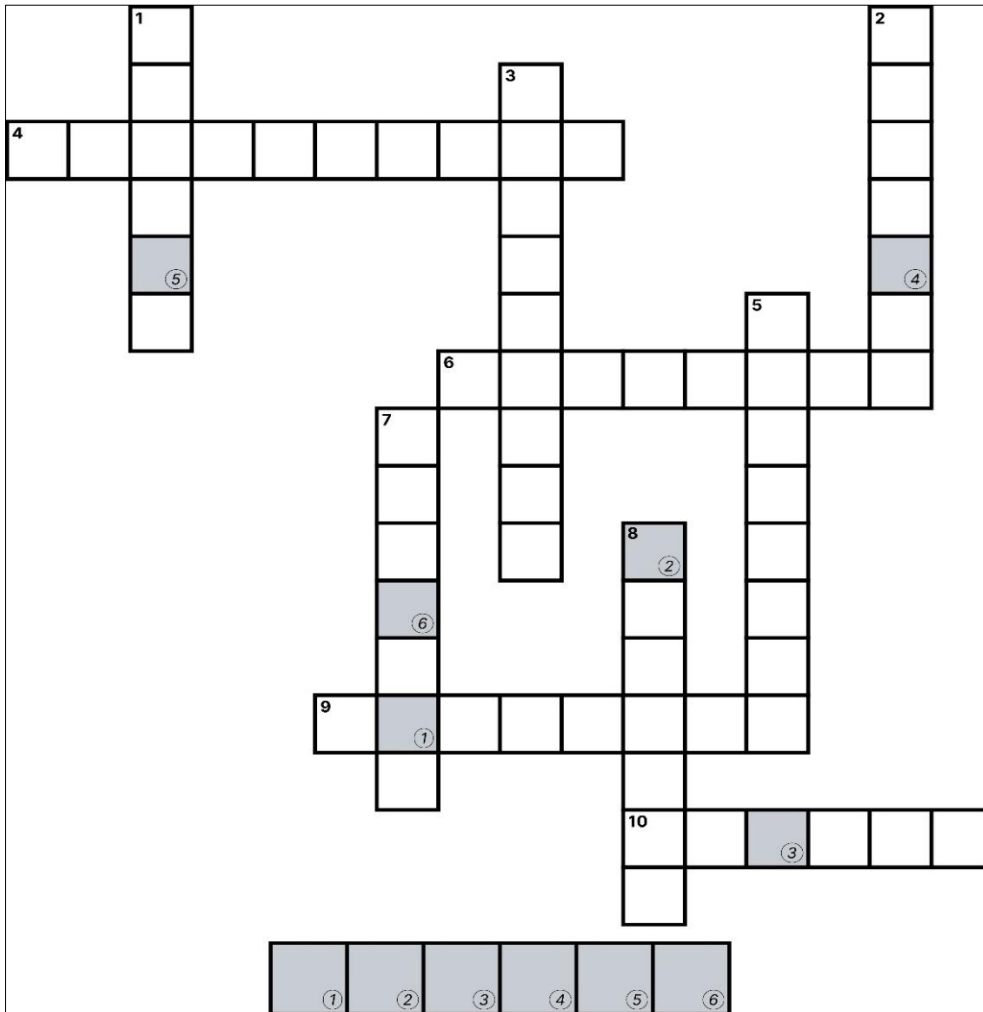
ATSAKYMAI MOKYTOJUI

KRYŽIAŽODIS. Olimpiniai miestai

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, geografija.

Išspręskite kryžiažodį apie olimpinį žaidynių miestus.

Teisingai atsakę, sužinosite, kokiame mieste pirmą kartą įvyko šiuolaikinės olimpinės žaidynės.

HORIZONTALIAI:

4. „Taravos Anikės“ dainos melodiją skambina šio miesto rotušės varpai. (10) **MIUNCHENAS**
6. Kur vyko pirmosios olimpinės žaidynės? (8) **OLIMPIJA**
9. Čia stovi Eifelio bokštas. (8) **PARYŽIUS**
10. Šioje sostinėje ant aukšto kalno stovi Akropolis. (6) **ATĖNAI**

VERTIKALIAI:

1. Pietų Korėjos sostinė, kurioje olimpinės žaidynės vyko 1988 m. (6) **SEULAS**
2. Miestas Šiaurės Amerikoje, kuriame olimpinės žaidynės vyko 1996 m. (7) **ATLANTA**
3. Šis miestas garsus savo gražiąja katedra, kuri vadinasi „Šventoji šeima“. (9) **BARSELONA**
5. „Kengūrų šalies“ sostinė. (8) **SIDNĖJUS**
7. Šalies, kuri garsėja ilgiausia ir seniausia siena, sostinė. (7) **PEKINAS**
8. Tekančios saulės šalies sostinė. (7) **TOKIJAS**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

---

7 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

KRYŽIAŽODIS. Olimpiniai miestai

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, geografija.

PASTABA:

Jei sunkiai sekasi spręsti kryžiažodį, pasinaudokite užuominomis.

HORIZONTALIAI:

4. Bavarijos žemės sostinė. **MIUNCHENAS**
6. Atsakymas panašus į žodį „olimpiada“. **OLIMPIJA**
9. Per šį miestą teka upė Sena. **PARYŽIUS**
10. Tai vienas garsiausių Antikos miestų. **ATĖNAI**

VERTIKALIAI:

1. Olimpinių žaidynių talismanas buvo tigriukas Hodori. **SEULAS**
2. Vienas iš vandenynų turi panašų pavadinimą. **ATLANTA**
3. Futbolo klubo pavadinimas „Barsa“. **BARSELONA**
5. Olimpinių žaidynių, kurios vyko šiame mieste, talismanai - papūga, ančiasnapis ir echidna. **SIDNĖJUS**
7. Pavadinimas primena garsų anties patiekalą. **PEKINAS**
8. Žmonės šioje šalyje labai mėgsta sakuras. **TOKIJAS**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

10 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

SPORTO ŠVENTĖ „Paryžius tavo kieme: olimpinių žaidynių lokacijos“

Integravimo sritys: sporto renginiai, fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

Ką slepia QR kodai?

<p>1 lokacija PARK DES PRINCES Futbolas</p> <p>https://www.paris2024.org/en/venue/parc-des-princes/</p>	<p>2 lokacija ROLAND-GARROS STADIUM Tenisas</p> <p>https://www.paris2024.org/en/venue/roland-garros-stadium/</p>
<p>3 lokacija STADE DE FRANCE Lengvoji atletika, Regbis</p> <p>https://www.paris2024.org/en/venue/stade-de-france/</p>	<p>4 lokacija PORTE DE LA CHAPELLE ARENA Badmintonas</p> <p>https://www.paris2024.org/en/venue/porte-chapelle-arena/</p>
<p>5 lokacija PARK URBAN LA CONCORDE Riedlenčių sportas, Breikas, 3x3 krepšinis, BMX</p> <p>https://www.sortiraparis.com/en/news/olympic-games-paris-2024/articles/193348-run-paris-2024-at-the-place-de-la-concorde-in-paris</p>	<p>6 lokacija ARENA PARIS SUD (Pietų Paryžiaus Arena) Stalo tenisas, Tinklinis, Krepšinis</p> <p>https://www.3blmedia.com/news/new-era-games-embraced-updated-paris-2024-venue-concept-approved</p>

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

10 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

SPORTO ŠVENTĖ „Paryžius tavo kieme: olimpinių žaidynių lokacijos“

Integravimo sritys: sporto renginiai, fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

 <p>file:///D:/svmf/Downloads/LC1_1_LA-CONCORDE_PARIS2024-min-scaled_1111.webp</p>	 <p>https://press.paris2024.org/photos/south-paris-arena-b413-7578a.html</p>
<p>7 lokacija STADE LA TOUR EIFFEL (Eifelio bokšto aikštė) Pliažo tinklinis</p>	<p>8 lokacija TEAHUPO'O-PAPLŪDIMYS (TAITIS) Banglentes</p>
  <p>https://solutionsmedia.cbrc.ca/en/paris-2024/discover-the-venues-of-the-olympic-games-paris-2024/</p>	 <p>https://www.facebook.com/joliphotos/photos/reef-draining-teahupoo-tahiti-framed-photographic-print-on-lustre-silver-halide</p> <p>https://www.paris2024.org/en/sport/surfing/</p>
<p>9 lokacija STADE LE BOURGET SPORT CLIMBING VENUE Laipiojimo sportas</p> <p>https://www.sortiraparis.com/en/what-to-do-in-paris/sport-wellness/articles/251646-climbing-district-the-climbing-gym-of-batignolles-in-paris</p>	<p>10 Akreditacinis centras (QR kodas atsakymui į klausimą apie Lietuvos olimpiečius)</p> <p>Oficialus LTOK tinklapis: https://www.ltok.lt/paryzius2024/</p> <p>Klausimas: „Kiek kelialapių iškovojo Lietuvos sportininkai į 2024 m. Paryžiaus olimpinės žaidynes?“</p> <p>Atsakymas: 33 kelialapius (2024-04-24 duomenimis)</p> <p>VAIZDO ĮRAŠAS Akreditaciniame centre taip pat rekomenduojame organizuoti erdvę, kur dalyviai galėtų peržiūrėti trumpą vaizdo įrašą „Venues Paris OG 2024“ apie 2024 m. Paryžiaus olimpinių žaidynių lokacijas. https://www.youtube.com/watch?v=WRicpEIZMZI</p>

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

11 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Laipiojimo sportas

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

LAIPIOJIMO SPORTAS

1. Ar laipiojimo sportas yra tas pats, kas ir alpinizmas?

- Taip. Tai yra visiškai tas pats.
- **Ne. Tai yra dvi skirtingos sporto šakos.**
- Nežinau.

2. Kada pradėtos vykdyti tarptautinės laipiojimo varžybos, pasaulio čempionatai?

- **1988 m.**
- 1888 m.
- 1998 m.
- 2018 m.
- 2008 m.
- 2022 m.

3. Kokia organizacija rūpinasi laipiojimo sporto plėtra Lietuvoje?

- Lietuvos lipimo sporto federacija
- **Lietuvos laipiojimo sporto federacija**
- Lietuvos uolų lipimo sporto federacija

4. Kodėl verta išmėginti laipiojimą?

- **Dinamiška veikla**
- **Stiprina kūną**
- **Draugiška ir įtraukianti bendruomenė**
- **Lavina protą**

5. Į kokio aukščio sienelę turi užlipti sportininkai boulderingo rungtyje?

- **3-5 m**
- 10-20 m
- 5-10 m
- 21-30 m

6. Kur dažniausiai įrengiamos laipiojimo sienelės?

- **Mokyklose**
- **Aikštelėse**
- **Parkuose**
- Paplūdimiuose

7. Įrašyk trūkstantus žodžius (ne visi pateikti žodžiai teisingi).

Sudėtingasis lipimas – tai lipimas trasa į **10-20 m** sieną, lipančiojo saugai reikalinga **įranga**: virvės, apraišai, **karabinai** ir kt., lipantysis turi turėti partnerį – **saugotoją**. Šiose varžybose varžomasi, kas užlips trasa kuo aukščiau per **6 min.**

8. Surask ir įrašyk garsiausias Lietuvos laipiojimo sporto atstovus: <https://laipiojimofederacija.lt/>

Kipras Baltrūnas
Roman Sivakov

9. Kas iš pasaulio moterų laipiojimo sporto atstovių laimėjo aukso medalį 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse? Apibraukite teisingą atsakymą.

- Natalia Grossman (JAV)
- **Janja Garnbret (Slovėnija)**
- Jessica Pilz (Austrija)
- Miho Nonaka (Japonija)
- Aleksandra Kałucka (Lenkija)
- Akiyo Noguchi (Japonija)

10. Kas iš pasaulio vyrų laipiojimo sporto atstovų laimėjo aukso medalį 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse? Apibraukite teisingą atsakymą.

- Toby Roberts (Jungtinė karalystė)
- **Alberto Ginés López (Ispanija)**
- Nathaniel Coleman (JAV)
- Sorato Anraku (Japonija)
- Alexander Megos (Vokietija)
- Jakob Schubert (Austrija)
- Veddriq Leonardo (Indonezija)
- Lee Do-Hyun (Pietų Korėja)

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

11 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Laipiojimo sportas

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas.

11. Kokius specialius dalykus naudoja laiptotojai:

- Odinės pirštinės
- Karabinai
- Apraišai
- Specialūs bateliai
- Magneziją (magnio karbonato kreida)
- Saugojimo/nusileidimo įtaisai.
- Virvės

12. Kiek vyrų laiptotojų varžysis 2024 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse?

- 20
- 16
- 18
- 14
- 22
- 30

13. Kokioje vietoje vyks laipiojimo varžybos 2024 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynių metu:

- **Le Bourget laipiojimo centre**
- Šalia Triumfo arkos specialiai įrengtoje aikštėje
- Laiptotojai kops į Eifelio bokštą

14. Kada laipiojimo sportas debiutavo kaip nauja sporto šaka olimpinėse žaidynėse?

- 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse
- 2024 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse
- 2016 Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse

15. Kokios laipiojimo sporto rungtys vyks 2024 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse?

- **Boulderingas**
- Greitasis lipimas
- Kabarojimas
- **Sudėtingasis lipimas**

16. Koks šiuo metu yra moterų greitojo lipimo į 15 m. aukščio sienelę pasaulio rekordas ir kas yra jo savininkė?

Atsakymą rasite čia:
<https://www.ifsc-climbing.org/index.php/world-competition/speed-records>

- 5,20 sekundės
- **6,24 sekundės Aleksandra Miroslaw (Lenkija),**
- 6,84 sekundės
- 6,99 sekundės
- 9,45 sekundės

17. Kas yra šis sportininkas, 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse laipiojimo sporto trikovės aukso medalio laimėtojas?

1. **Alberto Ginés López (Ispanija)**
2. Nathaniel Coleman (JAV)
3. Jakob Schubert (Austrija)

18. Parašyk kam iš vyrų priklauso greitojo lipimo olimpinis rekordas (5,45 s)?

Atsakymą rasite čia:
<https://www.ifsc-climbing.org/index.php/world-competition/speed-records>

Bassa Mawem (Prancūzija), 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

12 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Breikas (1)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, muzika.

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

BREIKAS TESTAS

PAGAL KOKIĄ MUZIKĄ DAŽNIAUSIAI ŠOKAMAS BREIKAS? (KELI ATS.)

- Repo
- Hiphopo
- House
- Breiko
- Electro
- Funko
- Soulo
- Disco
- Jazz
- Techno
- Roko

IŠ KOKIOS ŠALIES KILĘS BREIKO ŠOKĖJAS PHILIPAS KIMAS - B-BOY WIZARD

- Kanada
- Japonija
- Kinija

KUR SUSIFORMAVO BREIKAS? (1 ATS.)

- JAV
- Afrikos šalių
- Brazilijos

Kaip vadinami breiko šokėjai ir šokėjos? „B-Boys“ ir „B-Girls“

Su kokių šalių ar tautų kultūra susijęs breiko šokis? (Keli ats.)

- Afroamerikiečių
- Afrokaribiečių
- Azijos šalių
- Pietų Amerikos

Kurie iš čia išvardintų garsiausių pasaulio breikerių yra tapę 2023 m. Pasaulio čempionato aukso, sidabro ir bronzos medalių laimėtojai?

- Victor Montalvo – B-boy Victor (JAV)
- Philipas Kimas – B-boy Wizard (Kanada)
- Shigeyuki Nakarai – B-boy Shigekix (Japonija)
- Miguelis Angelis Rosario – B-boy Gravity (JAV)
- B-boy Lithe_ing (Kinija)
- B-boy Samuka (Brazilija)

Į TUŠČIAS VIETAS, ĮRAŠYK PARYŠKINTUS ŽODŽIUS:

Breiko šokis ir muzika susiję su **hiphopo** šokių ir muzikos atsiradimu. Breikas yra vienas iš hiphopo kultūros elementų (kiti yra, pvz., didžėjavimas, repas ir graffiti). Hiphopo muzika atsirado **7-ajame (1960–1970)** dešimtmetyje **Niujorko** mieste, **Bronkso** rajone. Visame pasaulyje breikas išpopuliarėjo **9-ajame (1980–1990)** dešimtmetyje. Breiko varžybos būna **individualios** arba (**solo**) kovos ir breiko šokių **grupių** varžybos, už muziką atsakingi **didžėjai**.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

12 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Breikas (2)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

VAIZDO ĮRAŠAS

Breiko pamoka pradedantiesiems „Nuo „spyrio į priekį“ iki „sustingusio kūdikio“. Breiko pamoka gatvės šokių naujokams“

<https://www.delfi.lt/video/laidu-archyvas/fit/nuo-spyrio-i-prieki-iki-sustingusio-kudikio-breiko-pamoka-gatves-soku-naujokams-70713894>

BREIKAS TESTAS

Breikas susideda iš 8 elementų. Įrašyk jų pavadinimus. Atsakymų ieškokite čia: <https://megusta.lt/soku-studija/soku-pamokos/breakdance/kas-yra-breakdance/>

Top rock – judesiai atliekami stovint vertikaloje pozicijoje, dažniausiai naudojami kaip įžanga į sekančius judesius.

Go downs – nusileidimai, t. y. judesiai, kuriais pereinama nuo šokio vertikaloje pozicijoje ant grindų. Pagrindiniai judesiai yra kelių nuleidimas arba sukimasis.

Foot work – tai kojų judesiai, atliekami ant grindų liečiant žemę ir kojomis, ir rankomis.

Power Move – sukimasis, įvairūs akrobatiniai triukai, vieni iš sunkiausių breiko judesių, labai patinkantys žiūrovams ir labai palankiai vertinami teisėjų.

Freezes – išpūdingi judesiai lyg sustingimas nuotraukai, kuriuo dažnai užbaigiamas šokis ar šokio choreografijos dalis.

Tries – triukai, pvz., šokinėjimas ant rankų.

Transitions – perėjimai, t. y. judesiai, skirti sujungti kojų darbą, sustingimą, triukus ir jėgos judesius, pvz., sukiniai.

Flips – akrobatiniai elementai: salto ir kiti apsvertimai. Dažnas šokėjas iš jų tęsia pasirodymą Freeze, Trick ar Power Moves elementais.

Breiko varžybose teisėjai skiria balus pagal žemiau išvardintus 6 kriterijus. Pažymėkite 3 svarbiausius kriterijus, už kuriuos skiriama 60 proc. bendro balo.

1. Technika
2. Atlikimą
3. Kūrybiškumą
4. Universalumą
5. Muzikalumą
6. Asmenybę

Kokioje garsioje roko operoje skamba breiko ritmai?

- Roko operoje „Jūratė ir Kastytis“
- Roko operoje „Jėzus Kristus – superžvaigždė“ („Jesus Christ Superstar“)
- Roko operoje „Priesaika“

Kaip tau atrodo, kodėl naudinga lankyti breiko treniruotes? (Keli ats.)

- Stiprėjama fiziškai
- Gerėja pasitikėjimas savimi
- Ugdomas kūrybiškumas
- Išmokstama naujų judesių technikos
- Atrodai „kietas“

Kokių svarbių pradinių idėjų turėtų neprarasti breikas mūsų dienomis komercinėje, konkursinėje kultūroje? (Keli ats.)

- Būdas būti kartu bendruomenėje
- Išsaugoti ryšį tarp tavęs ir draugų
- Būdas bendrauti
- Svarbu laimėti konkursus
- Svarbiausia – tapti olimpinio čempionu
- Dalyvauti vakarėliuose
- Išspręsti konfliktus gatvės kovose

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

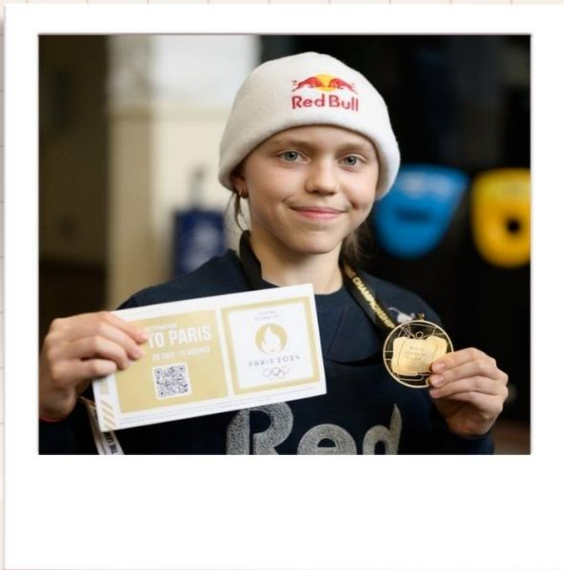
13 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Breiko žvaigždė

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

Dominika Banevič

Kiek metų jai buvo, kai pirmą kartą varžėsi suaugusiųjų merginų kategorijoje?

- 14 metų
- **15 metų**
- 16 metų

Kiek laiko trunka viena breiko „Throw down“ kova, per kurią dalyviai turi sužavėti ir įtikinti teisėjus?

- **60 sekundžių**
- 30 sekundžių
- 120 sekundžių

Kiek varžovių olimpinėse žaidynėse jos laukia ?

- 12
- **16**
- 20

Peržiūrėkite video įrašus:

Šoka Dominika: <https://www.youtube.com/watch?v=eG0gKasfpcQ>

TV laida: [https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000294823/lietuvos-breiko-zvaigzde-b-girl-nicka-mano-meile-breikui-tik-stipreja?](https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000294823/lietuvos-breiko-zvaigzde-b-girl-nicka-mano-meile-breikui-tik-stipreja?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR2jEcTA1VOYBY2hJNACqoTa0fWYIYnFV2gH9ZewOp10jdRLyeFyOqSKME#Echobox=1694966784)

utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR2jEcTA1VOYBY2hJNACqoTa0fWYIYnFV2gH9ZewOp10jdRLyeFyOqSKME#Echobox=1694966784

Koks Dominikos Benevič sceninis slapyvardis?

- B-girl Domi
- **B-girl Nicka**
- B-girl Lithuania

Kiek laiko kasdien treniruojasi Dominika?

- **po 6 valandas**
- po 8 valandas
- po 4 valandas

Kokiose iš čia paminėtų varžybų Dominika

Banevič tapo nugalėtoja 2023 metais? (Keli ats.)

- **Pasaulio breiko čempionatas 2023-09**
- **Freestyle Session (Laisvo stiliaus kova – JAV) 2023-11**
- Red Bull BC One (Paryžiuje) 2023-10
- The UK B-Boy Championships (Jungtinės Karalystės B-boys čempionatas – JK)
- **The Legits Blast Series (Slovakija) 2023-07**

2023 m. lapkritį ji tapo „Freestyle Session“ breiko turnyre nugalėtoja Los Andžele (JAV). Koku ypatingu prizų ji buvo apdovanota?

- Kelialapiu į olimpinės žaidynes
- Žiedu su užrašu „World Champion“ (pasaulio čempionė)
- Medaliu
- Piniginiu prizų
- Diplomu

Kokią nominaciją 2023 m. Lietuvos sporto apdovanojimuose laimėjo Dominika B.?

- **Geriausia Lietuvos sportininkė**
- Metų viltis
- Metų proveržis
- Metų ambasadorė
- Jaunoji varžovių žudikė iš Lietuvos

Kuo išsiskiria jos pasirodymai? (Keli ats.)

- **Itin technišku šokiu**
- **Klasikiniu breiko stiliumi**
- **Šokio originalumu**
- **Puikiu muzikalumu**
- **Ritmo pajautimu**
- **Disko stiliumi**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

14 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Banglenčių sportas (1)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

Banglenčių sportas

1

Iš kur kilęs banglenčių sportas:
(Keli ats.)

- Iš JAV
- Iš Australijos
- Iš Havajų
- Iš Polinezijos

2

Kaip vadinasi senovinio tipo banglentė?

- Alaia
- Lala
- Waikiki

3

Kas senovėje galėjo plaukioti banglente?

- Tik senovės atletai (sportininkai)
- Tik karališkosios šeimos nariai
- Paprasti žmonės, kurie moka plaukioti banglente

4

Kokie istoriniai asmenys ženkliai prisidėjo prie banglenčių populiarinimo?(Keli ats.)

- Rašytojas Džekas Londonas
- Dainininkas Bob Marley
- Havajų banglentininkas George'as Freethas
- Havajų kunigaikštis Kahanamoku

5

Banglenčių sportas dar vadinamas:

- Karalių sportu
- Valstiečių sportu
- Jūreivių sportu

6

Kodėl vietiniams havajiečiams toks svarbus plaukiojimas banglente?
(Keli ats.)

- Yra tautinio tapatumo ir kultūros dalis.
- Siejasi su laisve ir nepriklausomybe, nes vakarų misionieriai buvo uždraudę jų papročius.
- Šalyje yra puikių sportininkų ir nori laimėti aukso medalių.
- Siejasi su senovės tradicijomis ir legendomis.
- Paskutinis Havajų karalius Kalākaua paskelbė Havajų kultūrinio pasididžiavimo sugrįžimą.

7

Kuo senovinio tipo banglentė skiriasi nuo šiuolaikinės banglentės?
(Keli ats.)

- Apačioje neturi „pilvo“ peleko
- Gaminamos iš medžio
- Lengvesnės už šiuolaikinės banglentes iš stiklo pluošto
- Mažiau taršios

8

Irašykite trūkstantus faktus, pasiremdami šiuo šaltiniu:
https://lt.wikipedia.org/wiki/Havaj%C5%B3_istorija

1893 m. įvyko neteisėtas **perversmas**, kurį organizavo saujelė baltųjų plantatorių ir verslininkų ir nuvertė suverenią Havajų monarchiją. 1894 m. Havajai paskelbė **respubliką**, tačiau ji gyvavo neilgai.

1898 m. JAV aneksavo Havajus, laikydamas šias salas strateginiu Ramiojo vandenyno tašku ir turtingu žemės ūkio ištekliumi. 1908 m. Havajuose buvo įkurta svarbiausia JAV Ramiojo vandenyno karinio laivyno bazė **Perl Harboras**, kurią 1941 m. gruodį užpuolė **Japonija**.

1959 m. JAV įstatymų leidėjai nubalsavo už tai, kad Havajai būtų **50-oji** Amerikos valstija ir taip yra iki šiol. 1993 m. JAV prezidentas Bilas **Klintonas** atsiprašė havajiečių už nuverstą Havajų monarchiją.

1995 m. polineziečių vadai ir seniūnai priėmė konstituciją ir deklaravo siekį **taikiais** būdais atkurti Havajų **nepriklausomybę**.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

14 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Banglenčių sportas (2)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

9

Kaip vadinasi medis, iš kurio medienos gaminamos geriausios senovinio tipo banglentės?

- Paulonija
- Balsa
- Raudonmedis
- Koa

11

Ar Lietuvoje įmanoma plaukioti banglente? (Keli ats.)

- Ne, nes nėra tinkamų bangų.
- **Taip, Baltijos jūroje.**
- Taip, Baltijos jūroje, bet tik vasarą.
- **Ištisus metus, bet žiemą ir rudenį bangos Baltijoje yra tinkamiausios sportui.**

13

Banglentininkams mokytis padeda treneriai ir instruktoriai. Įrašyk, ką daro *treneris*, o ką - *instruktorius*.

- **Instruktorius** užsiima pramoginio plaukimo banglente mokymais.
- **Treneris** rūpinasi visais sportinio rengimo aspektais – fiziniu pasirengimu, technika, mityba, psichologija.

14

Kokie trys Lietuvos banglentininkai dalyvavo 2023 m. pasaulio banglenčių sporto žaidynėse? Atsakymą surasi čia:

https://lt.wikipedia.org/wiki/2023_m._pasaulio_banglen%C4%8Di%C5%B3_sporto_%C5%BEaidyn%C4%97s

- **Rokas Bakstys;**
- **Jokūbas Vaitkevičius;**
- **Girmantas Neniškis.**

15

Lietuvoje šiuo metu yra 4 pagrindinės banglentininkų mokyklos. Surask ir parašyk jų pavadinimus, kad žinotum, kur gali užsisakyti banglenčių pamoką.

- **VšĮ Banglentė;**
- **Bangų akademija**
- **Surf style;**
- **Vandens Sup'ynės – bangų sporto (irklenčių ir banglenčių) mokykla.**

10

Kokio asmens, laikomo šiuolaikinio banglenčių sporto pradininku, skulptūra stovi Vaikiki paplūdimyje?

- **Havajų kunigaikščio Kahanamoku.**
- Banglentininkės Cariss'os Moore.
- Australų banglentininko Jakob'o Stuth'o.

12

Kokias sporto šakas atstovauja Lietuvos bangų sporto asociacija?

- Atstovauja banglenčių sportą.
- **Atstovauja banglenčių ir irklenčių sporto šakas.**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

14 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Banglenčių sportas (3)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

16

Tai viena garsiausių pasaulio moterų banglentininkių iš JAV. 2020 m. Tokijo olimpinių žaidynių čempionė. Gimusi Havajuose. Aukso medalį ji iškovojo praėjus 101 metams po to, kai Havajų banglenčių sporto legenda kunigaštis Kahanamoku pirmą kartą pareiškė, kad banglenčių sportas turėtų būti įtrauktas į žaidynes.

- KAS JI?
- Carissa Moore

Šaltinis: <https://www.surfer.com/trending-news/carissa-moore-violated-and-disrespected-by-airport-tsa>

17

Kurie faktai apie šį garsų banglentininką yra tiesa? Pažymėk „+“.

- Pravardė „John John“
- Gimęs Havajuose.
- Rungtyniauja JAV komandoje.
- Plaukioti banglente išmokė mama banglentininkė.
- Plaukioti banglente išmokė tėtis banglentininkas.
- 13 metų jis dalyvavo „Triple Crown of Surfing“ varžybose ir tapo jauniausiu kada nors tai padariusiu banglentininku.
- 2011 m. pateko į Pasaulio banglenčių lygos (WSL) čempionatą – elitiškiausias banglenčių sporto varžybas.
- Du kartus iškovojo Pasaulio čempiono titulą - 2016 ir 2017 m. ir yra vienas iš penkių vyrų, kurie kada nors tai padarė šiame sporte.
- 2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse laimėjo aukso medalį.

Šaltinis: <https://www.surfertoday.com/surfing/things-you-probably-didnt-know-about-john-john-florence>

18

Kas yra banglenčių sporto pradininkas Lietuvoje, „Surf Camp“ banglenčių akademijos įkūrėjas, LBA prezidentas, geriausias 2021 ir 2019 m. banglentininkas ?

Girmantas Neniškis

5 skyrius

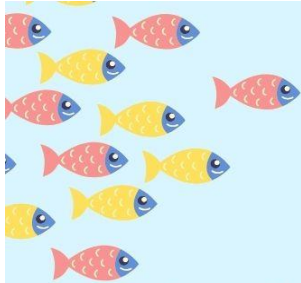
Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

15 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Moteris, kurios nesustabdė ryklys

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

Drąsioji bangų medžiotoja

„Bethany Hamilton
įkvėpė
mane siekti savo
svajonių“

Vaizdo įrašas. Pažiūrėkite trumpą vaizdo įrašą apie Bethani Hamilton veiklas:
<https://www.youtube.com/watch?v=GPrCRJ3Mu2M>

1 Kiek metų buvo Bethani Hamilton, kai ryklys jai nukando ranką?

- 11   13   15

2 Suraskite internete ir parašykite, kokie 3 filmai yra sukurti apie Bethani Hamilton?

Dokumentiniai filmai: **Nesustabdoma** ("Unstoppable"); "Surfs like a Girl";
Meninis filmas: **Bangų medžiotoja** ("Soul Surfer").

3 Po kiek laiko nuo patirtos traumos ji sugrįžo į banglenčių sportą?

- Praėjus 1 mėnesiui**   Praėjus 10 mėnesių
 Praėjus 6 mėnesiams   Praėjus 1 metams

6 Patikrinkite, kurie faktai apie Bethani Hamilton yra tiesa?

- Yra namų šeimininkė
- Yra amerikiečių profesionali banglentininkė**
- Yra rašytoja**
- Turi 4 vaikus**
- Jauniausiai dukrai davė Alaya vardą**
- Yra žmonių motyvorė**
- Yra įvaizdžio formuotoja socialiniuose tinkluose**
- Gamina senovines banglentes

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

17 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Riedlenčių sportas (1)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

<https://sports.yahoo.com/gui-khury-12-years-old-tony-hawk-x-games-historic-1080-220851813.html>

Kada sukurti pirmieji specialūs riedlenčių parkai?

- Apie 1980
- Apie 2000
- Apie 2010

KADA ATSIKIRADO RIEDLENČIŲ SPORTAS?

- XX a. pradžioje (apie 1920)
- XX a. viduryje (apie 1960)
- XX a. pabaigoje (apie 1990)

Važiuojant riedlente, svarbu atlikti visus triukus ir negriūti. Kokie dar yra riedlenčių sporto vertinimo kriterijai? (Keli ats.)

- Triukų sudėtingumas
- Triukų įvairovė
- Triukų atlikimo kokybė
- Sudėtingų figūrų pasirinkimas
- Greitis
- Parko išnaudojimas
- Važiavimo stilius
- Apranga

Su kuo labiausiai susijęs riedlenčių sporto atsiradimas? (1 ats.)

- Su gatvės grupuočių kovomis
- Su banglenčių sportu
- Su gatvės šokiais, kaip ir breikas
- Su populiariomis televizijos laidomis

Ką reiškia Ollie triukas? (1 ats.)

- Pašokimas su riedlente aukšty
- Riedlentės apvertimas ore
- Pilnas apsisukimas ore su riedlente

KAS YRA GARSAUS OLLIE TRIUKO AUTORIUŠ?

- Alan Gelfand (1976)
- Rodney Mullen (1982)
- Natas Kaupas (1984)

RIEDLENČIŲ SPORTAS TESTAS

KOKIOJE ŠALYJE ATSIKIRADO RIEDLENČIŲ SPORTAS?

- Jungtinėje Karalystėje • JAV
- Havajuose • Meksikoje

Kodėl daugelis žmonių riedlenčių sportą vertino neigiamai? (Keli ats.)

- Galvojo, kad pavojinga ir galima susižeisti.
- Riedlentiniai apgadindavo gatvių bortelius.
- Kėlė triušmą.
- Buvo maištininkai.

Kokia 13-metė sportininkė pateko į istoriją, laimėjusi pirmąjį olimpinį aukso medalį moterų gatvės riedlenčių sporte?

Atsakymas čia: <https://www.skysports.com/olympics/news/15234/12364259/tokyo-2020-japans-momiji-nishiya-13-claims-first-ever-olympic-gold-in-womens-street-skateboarding>

Įrašykite jos vardą, pavardę ir šalį:

Momiji Nishiya

Riedlenčių rungtys skirstomos į dvi atšakas: **Street** ir **Park**. Įrašykite teisingus atsakymus:

- **Street** – vyksta parke, kuris sudarytas iš figūrų, turinčių gatvės, miesto elementų (natūralios rampos, bortai, laiptai ir kita).
- **Park** – vyksta *Bowl* (dubens) tipo parke, kuris sudarytas iš lenktų rampų.

KAM PRIKLAUSO TRIUKŲ SU RIEDLENTE GINESO REKORDAS?

PATIKRINKITE FAKTUS INTERNETE IR ĮRAŠYKITE:

2020 m. riedlentinis **Gui Khury** iš **Brazilijos** atliko **1080** laipsnių (**trys** pilni apsisukimai ore) triuką. Tuo metu jam buvo tik **12** metų! Šis jo pasiekimas užfiksuotas kaip Gineso rekordas. Pirmą kartą šį triuką 2012 m. ant mega rampos sėkmingai atliko **JAV** riedlentinis **Tom'as Schaar'as**, bet Gineso rekordas tuo metu nebuvo užfiksuotas.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

17 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Riedlenčių sportas (2)

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

<https://sports.yahoo.com/gui-khury-12-years-old-tony-hawk-x-games-historic-1080-220851813.html>

Kokie 3 įvykiai nulėmė riedlenčių išpopuliarėjimą visame pasaulyje?

- Veiksmo sporto žaidynės X Games (1995, JAV).
- Vaizdo žaidimas „Tony Hawk Pro Skater“ (1990-2000).
- „YouTube“ atsiradimas (2005).
- Važinėjimas riedlente gatvėje, paplitęs kaip kultūrinis judėjimas (1980-1990).
- Kino filmai, kuriuose filmavosi riedlentininkai.

Riedlenčių sportas TESTAS

SUJUNK TEISINGUS ATSAKYMUS:

- Street varžybose
- Park varžybose
- vyksta 3 važiavimai – geriausias važiavimas laikomas iskaitiniu.
- vyksta 2 važiavimai po 45 sekundes ir atliekami 5 pasirinkti triukai.

SUJUNK TEISINGUS APIBŪDINIMUS:

- Alan Gelfand
- Rodney Mullen
- Natas Kaupas
- Tony Hawk
- išrado Shove-it (360 laipsnių ir 180 laipsnių) triukus (1982).
- atliko 900 triuką X Games varžybose (1999).
- pritaikė Ollie triuką atlikti ant lygios žemės (1982).
- išrado 720 laipsnių sukinį ore (1984).
- išrado kickflip (apvertimo) triuką (1982).
- išrado Ollie (pašokimo su riedlente aukštyn) triuką (1976).

Kokie riedlentininkai tapo 2020 m. Tokijo olimpinių žaidynių čempionais ir laimėjo aukso medalius?

Moterų parko riedlenčių rungties čempionė

Sakura Yosozumi

Moterų gatvės riedlenčių rungties čempionė

Momiji Nishiya

Vyrų parko riedlenčių rungties čempionas

Keegan Palmer

Vyrų gatvės riedlenčių rungties čempionas

Yuto Horigome

Koks šiuo metu yra naujausias ir sudėtingiausias riedlenčių triukas Park disciplinoje? (1 ats.)

- 720 laipsnių apsisukimas (du pilni apsisukimai ore)
- 900 laipsnių apsisukimas (du su puse apsisukimo ore)
- 1080 laipsnių (trys pilni apsisukimai ore)
- 1260 apsisukimą (trys su puse pilnų apsisukimų ore).

Kur yra vienas didžiausių Lietuvoje BMX dviračių, riedutininkų ir riedlenčių parkų?

- Vilniuje prie Baltojo tilto
- Kaune Vienybės aikštėje
- Klaipėdoje, Sąjūdžio parke

Kokia organizacija populiariai riedlenčių sportą Lietuvoje?

- Lietuvos riedlenčių federacija
- Lietuvos riedučių sporto federacija
- Lietuvos riedulio federacija

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

18 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

TESTAS. Gatvės riedlenčių pradininkas

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas

PASTABA: Atsakymų ieškokite knygos „Paryžiaus olimpinės žaidynės 2024“ 5 skyriuje arba internete.

<https://sports.yahoo.com/gui-khury-12-years-old-tony-hawk-x-games-historic-1080-220851813.html>

Vaizdo įrašas. Pažiūrėkite, kokius triukus atliko lietuvių kilmės riedlenčių legenda:

<https://www.youtube.com/watch?v=FUI8aWpm-4>

Irašykite, kokio lietuvių kilmės amerikiečio pavardė įamžinta Riedlenčių šlovės muziejuje (JAV)? NATAS KAUPAS

Kokiu laikotarpiu išgarsėjo šis riedlentinis?

- 1970-1980
- 1984-1989
- 1990-2000

Kokį riedlenčių prekės ženklą jis įkūrė?

- 101 Skateboards
- „Panther“
- „Zephyr“

Kur jis panaudojo savo meninius gebėjimus piešti grafiką?

- Piešė graffiti ant sienų
- Piešė ant riedlenčių
- Piešė ant drobės

Kiek laipsnių apsisukimas su riedlente ore vadinamas „Nato sukiniu“ (Natas Spin)?

- 540 laipsnių kampu
- 720 laipsnių kampu
- 900 laipsnių kampu

Kokia buvo garsiausia jo piešinių serija?

- Piešė džiuugles
- Piešė panteras („Panther“ serija)
- Piešė kaukoles

Amerikiečių kilmės lietuvis – gatvės riedlenčių pradininkas

„Jis yra neabejotinai geriausias ir kūrybiškiausias visų laikų gatvės čiuožėjas. Gatvė buvo jo drobė, o riedlente – jo teptukas, ir jis yra didžiausias menininkas, kokį aš kada nors esu matęs tai darant.“

Danny McDonald

Ant kokio žurnalo viršelio 1984 m. buvo publikuota ši riedlentinis nuotrauka?

- „Thrasher Magazine“
- „The Skateboarder's Journal“
- „Free Skate Magazine“

Kuo nusipelnė šis riedlentinis, kad pateko į riedlenčių sporto istoriją? Pagal viršuje pateiktą nuorodą įrašyk žodžius:

- Ištobulino važinėjimo riedlente įgūdžius čiuoždamas ne rampomis, todėl vadinamas gatvės čiuožimo pradininku.
- Buvo vienu pirmųjų profesionalių gatvės riedlentinių.
- Atrado, kaip galima čiuožti vertikalia siena ir turėklais.
- Pirmasis atliko labai sudėtingą triuką, dabar vadinamą „Nato sukiniu“.
- Ištobulino triuką Kickflips ir perkėlė jį iš čiuožimo laisvuju stiliumi į čiuožimą gatvėje.
- Perkūrė triuką Ollie.

Logiškai pagalvokite, su kuriuo žymiu to meto riedlentiniu jam teko čiuožti kartu?

- Marku Gonzalesu, kuris yra čiuožimo gatvėje ir turėklais pradininkas (1984).
- Rodney Mullen, kuris pritaikė Ollie triuką ant lygios žemės ir išrado kickflip (riedlentės apvertimo) triuką (1982).
- Alanu Gelfandu, kuris 1976 m. išrado Ollie triuką (pašokimą su riedlente).
- Russ'u Howellu, kuris 1975 m. laimėjo JAV nacionalinį riedlenčių čempionatą Del Mar.
- Tony Hawk, kuris atliko 900 triuką X Games varžybose (1999).

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir paralimpinės žaidynės

19 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

LYČIŲ LYGYBĖ: moterys sporte

Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas.

SUSIPAŽINKITE:

40 galingiausių visų laikų sportininkių („40 Most Powerful Female Athletes of All Time“):

<https://www.glamour.com/story/most-powerful-female-athletes-of-all-time>

Kas yra šios moterys, pavaizduotos nuotraukose? Parašykite jų vardus, pavardes, šalį, kurią jos atstovauja. APTARKITE, kuo jos išskirtinės moterų sporte ir ką nuveikė visuomenės labui.

		
Kas ji? Billie Jean King	Kas ji? Florence Griffith Joyner (Flojo)	Kas ji? Alex Morgan
Sporto šaka: lauko tenisas	Sporto šaka: lengvoji atletika (sprintas)	Sporto šaka: futbolas
Iš kokios šalies? JAV	Iš kokios šalies? JAV	Iš kokios šalies? JAV
Amerikietė teniso čempionė yra kovotoja už lygias vyrų ir moterų teises sporte. Per savo karjerą laimėjusi 39 „Didžiojo kirčio“ turnyrus. 1973 m. King nugalėjo istorinėse „Lyčių mūšio“ teniso rungtynėse prieš vyrų teniso legendą Bobby Riggsą ir pagrasino boikotuoti 1973 m. „US Open“, jei vyrų ir moterų nugalėtojams nebus mokama vienodai. Tai padėjo sugriauti mitą, kad moterys sportininkės nėra tokios pat kietos kaip vyrai. Ji surengė susitikimą, kurio metu buvo įkurta Moterų teniso asociacija , 2014 m. ji įkūrė Billie Jean King lyderystės iniciatyvą , kuri skatina įvairiapusę ir įtraukią lyderystę. Ilgą laiką ji buvo LGBTQ+ teisių gynėja.	Amerikiečių sprinterė pakeitė požiūrį į moterų išvaizdą sporte, mesdamas iššūkį stereotipams, kaip turi atrodyti galinga sportininkė. Demonstruodama nepriekaištingą stilių, pasipuošusi kombinezonais ir ilgais dažytais nagais, 1988 m. JAV olimpinėse žaidynėse ji sumušė moterų pasaulio rekordą 100 m bėgimo rungtyje - jos laikas tose lenktynėse buvo greitesnis už Airijos, Naujosios Zelandijos, Norvegijos ir Turkijos vyrų rekordus. 1988 m. olimpinėse žaidynėse ji iškovavo 4 medalius (3 aukso, 1 sidabro) ir pasiekė rekordus 100 ir 200 m bėgimuose, kurie išlieka iki šiol. Flojo mirė 1998 m., būdama 38 metų, tačiau jos stilius ir palikimas išlieka iki šiol.	Ši futbolo puolėja yra viena rezultatyviausių įvarčių žaidėjų JAV futbolo istorijoje. Ji - nesustabdoma jėga tiek aikštėje, tiek už jos ribų. 2019 m. FIFA moterų futbolo pasaulio taurės varžybose Alex Morgan pelnė rekordinius 5 įvarčius per vieną žaidimą. Ji - kovotoja už lygiateisiškumą : JAV moterų futbolo rinktinei pateikus kolektyvinį ieškinį JAV futbolo federacijai dėl kaltinimų diskriminacija dėl lyties, Morgan vardas buvo pirmasis iš 28 asmenų, „Esame labai dėkingos už tai, ką turime, bet tikrai reikalaujame to, ko nusipelnėme“.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

19 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

LYČIŲ LYGYBĖ: moterys sporte

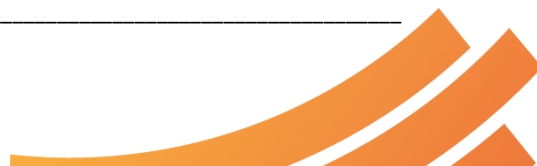
Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas.

		
Kas ji? Nadia Comaneci	Kas ji? Mia Hamm	Kas ji? Kirstie Ennis
Sporto šaka: gimnastika	Sporto šaka: futbolas	Sporto šaka: alpinizmas, snieglenčių sportas.
Iš kokios šalies? Rumunija	Iš kokios šalies? JAV	Iš kokios šalies? JAV
<p>14-metė Rumunijos gimnastė Nadia Comănesci sulaužė stereotipą, kad tobulumo pasiekti neįmanoma. Ji pelnė pirmąjį tobulą rezultatą (10 balų) olimpinėse žaidynėse už savo užburiantį pasirodymą ant buomo 1976 m. Monrealio olimpinėse žaidynėse ir tapo jauniausia visų laikų olimpinių žaidynių aukso medalio laimėtoja, pelnusi olimpinių žaidynių deivės statusą.</p> <p>Daina, kuri lydėjo jos pasirodymus, buvo pervadinta „Nadia's Theme (The Young and the Restless)“ ir sulaukė tarptautinio populiarumo bei 1977 m. pelnė „Grammy“ apdovanojimą.</p> <p>1980 m. olimpinėse žaidynėse ji iškovojo sidabrą, o 1984 m. baigė karjerą su 9 olimpiniais medaliais</p>	<p>Mia Hamm - tarptautinė moterų futbolo žvaigždė JAV komandoje. Per savo legendinę karjerą ji pelnė 158 įvarčius tarptautinėse varžybose – tai rekordas bet kuriam žaidėjui – vyrui ar moteriai (2013 m. šį rekordą pagerino amerikietė Abby Wambach). 1991 ir 1999 m. ji su komanda laimėjo pasaulio čempionatą, 1996 ir 2004 m. - aukso medalius olimpinėse žaidynėse. Jos dominavimas aikštėje paskatino neregėto lygio žiniasklaidos dėmesį moterų sporto komandai, ypač per 1999 m. pasaulio čempionatą, o jos populiarumas išliko ir po to, kai 2004 m. ji baigė karjerą.</p> <p>Mia Hamm įkūrė savo vardo fondą, kurio tikslas – padidinti jaunų moterų galimybes sportuoti, rinkti lėšas ir informuoti apie kaulų čiulpų ir virkštelės kraujo transplantaciją. Ji kartu su Joyner-Kersee ir kitais sportininkais įkūrė „Sportininkai už viltį“ (“Athletes for Hope”).</p>	<p>Tarnaudama Afganistane ši buvusi jūrų pėstininkė, išgyveno sraigtasparnio katastrofą. Ji patyrė smegenų traumą, jai amputavo kairę koją virš kelių. Tada Ennis pradėjo sportuoti, tapo alpiniste ir snieglenčinke.</p> <p>Jos kilnus tikslas - užkopti į Septynias pasaulio viršūnes viršukalnių kiekviename iš septynių žemynų ir padėti ne pelno organizacijoms, kurios rūpinasi veteranais, moterimis ir neįgaliaisiais bei padeda aprūpinti pažeidžiamas ir mažumų grupes galimybėmis sportuoti lauke.</p> <p>Ji įkūrė rėmimo fondą ir paskyrė 70 000 dolerių dotacijų. Iki 2023 m. ji įkopė į 6 iš 7 viršukalnių.</p>

Kokią dar moterį sportininkę norėtum paminėti, apie kurios veiklą iki šiol nežinojai?

Kas ji? Kokia jos sporto šaka? Šalis, kurią atstovauja? _____

Kuo nusipelnė? _____

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

---

20 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

LYČIŲ LYGYBĖ SPORTE

Integravimo sritys: fizinis ugdymas, olimpinis švietimas, anglų kalba.

Grafikos dizainerė **Carolina Amell**, pabrėždama moterų lygybę sporte, išleido 3 knygas.

Apie kokias sporto šakas jose kalbama (įrašyk):

1. „Surf Like a Girl“ banglenčių sportas
2. „Skate Like a Girl“ riedlenčių sportas
3. „Extreme Like a Girl“ alpinizmas, giluminis nardymas, nardymas nuo uolų, laisvas kopimas į kalnus, jėgos aitvarų sportas (kaitavimas), parašiutų sportas, snieglenčių sportas, slidinėjimas Antarktidoje ir kt.

Pavartykite šias knygas (žr. nuorodas).

Išrašyk šių sportininkių pasakytus žodžius, kuriuos jos perduoda kaip savo gyvenimo patirtį.

Carolina Amell **“Surf like a Girl”**:

<https://amellcarolina.com/surf-like-a-girl>

Knyga skiriama visoms merginoms, kurioms buvo pasakyta, kad jos negali plaukioti banglente.

Carolina Amell **“Skate Like a Girl”**:

<https://new-mags.com/en-eur/products/skate-like-a-girl>

Riedlentininkė **Wafa Heboul** iš Maroko:

“Believe in yourself and everything else will follow.”

- Amerikietė profesionali banglentininkė **Anais Piequet**:
“Freedom, peace and love are the only things we should run after. Nothing else truly matters.”
- **Conchita Rossler** iš Portugalijos, „Mooana Retreat“ ikūrėja:
“It's all about achieving the right balance in your personal life.”
- Filmų kūrėja, aktorė, aktyvistė **Leah Dawson**. gimusi Kalifornijoje, gyvenanti Havajuose:
“We are all lucky to live on this great Earth.”

Carolina Amell **“Extreme Like a Girl”**:

<https://prestelpublishing.penguinrandomhouse.de/book/Extreme-Like-a-Girl/Carolina-Amell/Prestel-com/e590832.rhd>

Nardytoja **Anna von Boetticher** iš Vokietijos:

“I saw the world below the surface, and it filled me with wonder.”

Snieglenčininkė **Marion Haerty** iš Prancūzijos, 4-kart pasaulio čempionė:

“If you don't test it you will never know.”

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

22 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Tvarus olimpinis miestelis – ateities miestas

Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas, ekologija, ekonomika.

Olimpinis ir parolimpinis miestelis

Šaltinis: <https://www.paris2024.org/en/the-olympic-and-paralympic-village/>

[paralympic-village/](https://www.paris2024.org/en/the-olympic-and-paralympic-village/)

1. Olimpinis ir parolimpinis miestelis projektuojamas kaip ateities miestas.

Į kokį ateities laiką orientuojamasi?

- Į 2030
- Į 2050
- Į 2070

2. Įrašyk praleistus žodžius:

Olimpinis ir parolimpinis miestelis statomas laikantis naujoviškų **aplinkosaugos standartų**, turi atitikti **sportininkų** reikalavimus **Olimpinių žaidynių** metu ir būti naudingas **ilgai** dar po jų **vietos bendruomenei**.

3.2024 m. Paryžiaus olimpinėms žaidynėms keliami nauji tvarumo standartai. Kurie iš čia paminėtų punktų tiesiogiai atitinka Paryžiaus susitarimo reikalavimus?

- Anglies dioksido išmetamųjų dujų į aplinką kiekis atitiks reikalavimą, kad ES poveikis klimatui iki 2050 m. taptų neutralus.
- Palyginti su 2012 m. ir 2016 m. olimpinėmis žaidynėmis, planuojama perpus sumažinti renginio metu išskiriamą anglies dioksido kiekį.
- Po žaidynių olimpinis miestelis taps nauju moderniu kvartalu Paryžiaus Sen Denio rajone.
- Gyvenamieji namai bus pertvarkyti į naują, ekologiškai atsakingą, funkcionalios kaimynystės kvartalą 2025 metais.
- **Be modernios pastatų išvaizdos, svarbūs aplinkosaugos reikalavimai: kuo mažesnė oro tarša ir išmetamo į aplinką anglies dioksido kiekis.**

4. Kas yra Paryžiaus susitarimas?

Atsakymo ieškok čia:

<https://www.consilium.europa.eu/en/5-facts-eu-climate-neutrality/>

Paryžiaus susitarimas yra veiksmų planas, kuriuo:

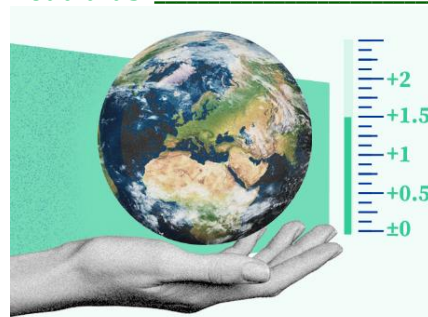
2015 m. pasaulio vadovai susitarė dėl naujų plataus užmojo tikslų kovoti su klimato kaita. Klimato kaita yra pasaulinio masto problema, todėl reikia, kad šiuo klausimu **šalys visame pasaulyje dirbtų bendradarbiaudamos**.

Paryžiaus susitarimu nustatytas veiksmų planas, kuriuo siekiama apriboti visuotinį atšilimą. **ilgalaikis tikslas: užtikrinti, kad vidutinės temperatūros kilimas pasaulio mastu būtų gerokai mažesnis nei 2 C, palyginti su**

ikipramoninio laikotarpio temperatūra, ir būti pastangas, kad ji nepadidėtų daugiau kaip 1.5 C

5. Kokį tikslą dėl klimato kaitos patvirtino ES 2019 m?

ES poveikis klimatui iki 2050 m. taptų neutralus.

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

19 užduotis

Tvarus olimpinis miestelis – ateities miestas

Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas.

6. Kokie aplinkosaugos reikalavimai įgyvendinti olimpiniam miestelyje ?

- **apsaugoti ir puoselėti biologinę įvairovę;**
- **namų stogai pritaikyti vabzdžiams ir paukščiams apgyvendinti;**
- **įrengti praėjimai su angomis smulkiems gyvūnams praeiti ir pan.);**
- statybai naudojama tik mediena ir kitos ekologiškos medžiagos;
- **daug „žaliųjų erdvių“ (10 ha) sodų ir parkų;**

7. Kaip olimpinis ir parolimpinis miestelis pritaikytas prie klimato kaitos keliamų iššūkių sušvelninti klimato kaitos poveikį?

- **iki minimumo sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;**
- **įrengtos specialios dangos;**
- **daug parkų;**
- **augalai sukuria pavėsį;**
- **nemokamas vanduo viešose vietose;**
- vasarą išskleidžiami specialūs skėčiai, kurie sukuria pavėsį didelėse atvirose erdvėse.

8. Patikrinkite faktus internete ir pažymėkite „+“, kurie iš jų yra teisingi:

Naujame olimpinio ir parolimpinio miestelio kvartale bus:

- **1 viešbutis;**
- **2500 naujų namų;**
- **1 studentų bendrabutis;**
- **3 ha sutvarkytas parkas;**
- **apie 7 ha sodų ir parkų;**
- 1 modernus laipiojimo centras;
- 1 futbolo stadionas;
- **120 000 kv. m biurų ir miesto paslaugų;**
- **3200 kv. m parduotuvių.**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

26 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Lietuvos sportininkai

1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse (1)

Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas, istorija.

Lietuvos sportininkai
1924 m.
Paryžiaus olimpinėse žaidynėse

1924

Lietuvos olimpinė futbolo rinktinė

Kodėl 2024-ieji yra paskelbti Lietuvos olimpinio judėjimo 100-čio metais?
Nes prieš 100 metų Lietuvos sportininkai pirmą kartą dalyvavo VIII olimpinėse žaidynėse Paryžiuje kaip nepriklausomos šalies delegacija.

Kokių sporto šakų sportininkai 1924 m. dalyvavo Paryžiaus olimpinėse žaidynėse?
• Bokso • **Futbolo** • **Dviračių** • Plaukimo • Krepšinio

Kiek sportininkų sudarė Lietuvos futbolo rinktinę 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse?
1) 10 2) **11** 3) 12

Kiek buvo žaidusi Lietuvos futbolo rinktinė prieš išvykstant į 1924 m. Paryžiaus olimpinės žaidynes?
• Kartu treniravosi 1 mėnesį.
• Tik vieną kartą žaidė kartu.
• **Nei sykiuo nežaidė kartu.**
• Du kartus spėjo sužaisti kartu.

Ko stokojo 1924 m. Lietuvos futbolo rinktinė? Pabraukite. (Keli ats.)
Laiko. Pinigų. Oficialių dokumentų. Sporto aikščių. Drašos. Miego. Maisto. Kamuolio. Tautinio ženklelio. Draugiškumo. Trenerio. Valios. Masažisto. Sportinės aprangos. Vilties. Treniruočių. Pasitikėjimo.

Kiek valandų truko Lietuvos sportininkų kelionė traukiniu iš Kauno į Paryžių 1924 m.?
• apie 12 valandų
• apie 20 valandų
• apie 24 valandų
• apie 30 valandų
• **apie 40 valandų**

Kokiu rezultatu 1924 m. Lietuvos futbolininkai sužaidė dvi rungtynes su Šveicarijos komanda?
• 0:0 ir 0:1
• 0:0 ir 1:2
• **0:9 ir 0:4**
• 0:7 ir 1:10

Kokiu rezultatu 1924 m. Paryžiuje Lietuvos futbolininkai sužaidė draugiškas rungtynes su Egipto rinktinė?
• 0:5
• 0:8
• 0:9
• **0:10**

5 skyrius

Paryžius 2024: olimpinės ir parolimpinės žaidynės

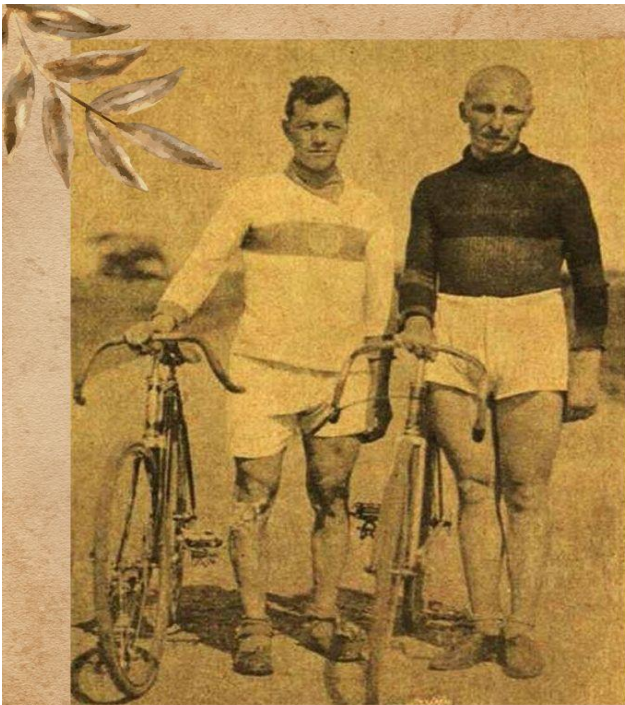
26 užduotis

ATSAKYMAI MOKYTOJUI

Lietuvos sportininkai

1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse (2)

Integravimo sritys: olimpinis švietimas, fizinis ugdymas, istorija.

Lietuvos sportininkai 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse

Irašyk šių fotografijoje esančių sportininkų, dalyvavusių 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse, vardus ir pavardes:

_____ (kairėje) ir _____
Isakas Anolikas (kairėje) ir **Juozas Vilpišauskas**

Kiek kilometrų plento lenktynėse mūsų dviratininkai turėjo įveikti 1924 m. Paryžiuje?

- 119 km
- 155 km
- 160 km
- **188 km**

Kuris dviratininkas 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse, įveikęs daugiau kaip pusę trasos, griūdamas susižeidė ir pasitraukė iš lenktynių?

Juozas Vilpišauskas

Kuriam dviratininkui plento lenktynėse pradūrė dviračio padangą?

Isakui Anolikui

Kiek kartų šis dviratininkas plente pradūrė dviračio padangą?

- 3 kartus
- 5 kartus
- **7 kartus**
- 9 kartus

Kurio 1924 m. Paryžiaus olimpiečio - dviratininko likimas buvo tragiškas?

Isako Anoliko

Kur pastatytas paminklas 1924 m. Paryžiaus olimpiadoje dalyvavusiems Lietuvos sportininkams atminti?

- Kaune (IX forte)
- Vilniuje (Antakalnyje)
- **Kaune (Šančiuose)**

Irašyk, kuriam dviratininkui ir kur yra skirta grindinio lentelė, žyminti vietą, kurioje jis dažnai treniravosi?

DVIRATININKUI:

KUR:

- Kaune Partizanų gatvėje
- Vilniuje Savanorių prospekte
- **Kaune Laisvės alėja pereina į Trakų g.**
- Kaune Ažuolyno gatvėje

MEDŽIAGA MOKYTOJUI

1 skyriaus savitikros klausimai su atsakymais

1. Nuo ko kilo olimpijų žaidynių pavadinimas?

Nuo Olimpijos vietovės. Vėliau imta vadinti tiesiog olimpinėmis žaidynėmis.

2. Kuo ypatingos Olimpijos žaidynės?

Olimpijos žaidynės būdavo rengiamos vyriausiojo dievo Dzeuso garbei. Jos vykdavo kas ketveri metai. Trims mėnesiams buvo sustabdomi karai. Olimpijos žaidynių eros pradžioje galėjo dalyvauti tik laisvieji graikų kilmės vyrai.

3. Kokia „šventosios taikos“ paliaubų prasmė?

Jos leisdavo ne tik geriausiems atletams atvykti iš visos Graikijos, rengtis varžyboms ir varžytis, bet ir gausiems žiūrovams varžybų vietoje jaustis saugiai.

4. Iš kur gauname informacijos apie žaidynes, kurios seniai išnyko?

Tos epochos rašytojai, poetai, istorikai, skulptoriai, puodžiai paliko tikslių liudijimų. Apie Antikos olimpinės žaidynes byloja įvairūs archeologiniai radiniai: atletų ir dievų skulptūros, treniruočių scenos, nutapytos vazose, giesmės ir kai kurie išlikę senieji pastatai ar jų pamatai, teatrų griuvėsiai, šventyklų liekanos ir kt.

5. Ką reiškia žodis laureatas? Nuo ko jis kilo?

Nuo laurų šakų vainiko kilo bendrinės kalbos žodis „laureatas“, reiškiantis šlovę, pripažinimą.

6. Koks buvo ir yra vienas iš pagrindinių filosofinių žaidynių tikslų?

Pirma, sukurti draugišką, nuoširdų bendravimą, kuris tęsiasi ne tik žaidynėms prasidėjus, bet ir joms pasibaigus. Antra, siekiama, kad visa tai, kas įgyta žaidynėse – pagarba varžovui, taisyklių laikymuisi, geri įpročiai, kilniaširdiškas mąstymo būdas, – taptų sportininko elgesio pozicija ir kitose gyvenimo srityse.

7. Keli yra Olimpijos žaidynių eros laikotarpiai? Kaip jie vadinosi?

Penki žaidimo laikotarpiai: pirmykštis laikotarpis; klestėjimo laikotarpis; aukso amžius; sidabro amžius; žlugimo laikotarpis.

8. Kaip atrodė kario apranga, dalyvaujant Olimpijos žaidynėse?

Nuogi rungtyniautojai bėgo su šalmais ant galvų ir skydais (arba deglais) rankose. Ginklus jie turėjo palikti namuose, nes olimpiadoje negalima rodytis su ginklais.

9. Kokį drabužį pametė bėgdamas atletas pirmosiose Olimpijos žaidynėse?

720 m. pr. Kr. bėgdamas atletas pametė prijuostę.

10. Kiek buvo sporto šakų pirmosiose Olimpijos žaidynėse?

Vieno stadijo bėgimas.

11. Kokia taisyklė buvo nustatyta dėl žirgų amžiaus ir kodėl?

Kovos vežimą žaidynėse galėjo tempti vienerių metų žirgas. Taip nustatyta, siekiant lygių galimybių, kad per metus visi atletai treniruotų tokio paties amžiaus žirgą.

12. Ant kokios šventyklos buvo įamžinti graikų legendų herojai?

Ant Dzeuso šventyklos vakarinio ir rytinio frontonų.

13. Kokią idėją vaizduoja rytinis Dzeuso šventyklos frontonas? Kokią vertybę perduoda?

Įamžinta teisinga ir sąžininga kova dėl viršenybės Šventovėje.

14. Kokią idėją vaizduoja vakarinis Dzeuso šventyklos frontonas? Kokią vertybę perduoda?

Vaizduoja kovą tarp lapitų ir kentaurų. Blogas kentaurų elgesys parodo, kaip negalima elgtis. Legenda iš Antikos laikų perduoda mums graikų įsitikinimus, paaiškina, kokie dalykai buvo svarbūs graikams – pagarba, svetingumas, taisyklių laikymasis (jei tave pakvietė į svečius, turi gerbti šeimininko taisykles). Tai galiojo ir olimpinėse žaidynėse – visi žaidėjai turi laikytis nustatytų taisyklių.

15. Kokios deivės garbei buvo rengiamos mergaičių varžybos?

Dievų valdovės Heros garbei.

16. Kokioje rungtyje varžėsi merginos?

Merginos bėgo šeštadaliu trumpesnę vieną stadiją (160,22 m). Bėgdavo po 16 dalyvių.

17. Kas yra mergaičių varžybų pradininkė?

Mergaičių varžybas ėmė rengti Graikijos valdovo Oinomajo dukra Hipodamėja.

18. Kas kiek metų vyko mergaičių Olimpijos žaidynės?

Kas 5 metai, po Olimpijos vyrų žaidynių.

19. Ar mergaitės varžėsi nuogos, kaip ir vyrai?

Ne. Mergaitės bėgikės vilkėdavo tunika ligi kelių, būdavo palaidais plaukais ir apnuogintu dešiniu petimi.

20. Kaip būdavo apdovanojamos mergaitės – Olimpijos žaidynių nugalėtojos?

Nugalėtojos buvo apdovanojamos alyvų šakelių vainikais ir gaudavo dalį karvės, kurią aukodavo deivei Herai. Joms taip pat būdavo suteikiama teisė savo atvaizdą pakabinti Heros šventykloje.

21. Kas buvo pirmoji moteris, dalyvausi Olimpijos žaidynėse ir tapusi nugalėtoja? Kokioje rungtyje ji dalyvavo?

Pirmoji moteris, dalyvusi ir laimėjusi Olimpijos žaidynėse, yra Kiniska (apie 442–400 m. pr. Kr.). Ji buvo Spartos karališkoji princesė, o ne paprasta Spartos mergina: Spartos karaliaus Agesilajo II sesuo ir karaliaus Archidamo II ir

Eupolijos dukra. Kiniska išgarsėjo kaip pirmoji moteris, laimėjusi Olimpijos žaidynes 396 m. pr. Kr. keturių žirgų vežimų lenktynėse.

22. Kokias senovės Olimpijos žaidynių rungtis galime pamatyti šiuolaikinėse olimpinėse žaidynėse?

Šiandienos žaidynėse galime išvysti kai kurias to meto atletikos disciplinas, pvz., imtynes, disko ir ieties metimą, boksą (buvusias kumštynes) bei šuolius.

23. Kas yra polis?

Tai senovės Graikijos miestas-valstybė.

MEDŽIAGA MOKYTOJUI

2 skyriaus savitikros klausimai su atsakymais

1. Kas buvo Pjeras de Kubertenas?

Pjeras de Kubertenas – olimpinių žaidynių atkūrėjas, prancūzų visuomenės veikėjas, pedagogas, šiuolaikinio olimpinio judėjimo pradininkas. 1894 m. birželio 23 d. įsteigė Tarptautinį olimpinį komitetą ir buvo jo generalinis sekretorius, 1896–1916, 1919–1925 – prezidentas, nuo 1925 m. garbės prezidentas.

2. Kokioje šeimoje gimė Pjeras de Kubertenas ir kokia jį supo aplinka vaikystėje?

Gimė ir augo aristokratiškoje šeimoje, kilusioje iš Normandijos. Motina – muzikantė, kilusi iš karališkosios Burbonų dinastijos, Liudviko XV giminės, o tėvas baronas – dailininkas. Jo vaikystė buvo nepaprastai rami. Kubertenu šeima gyveno netoli Havro (*Le Havre*, Prancūzija) Mervilio pilyje prie jūros, kur vyravo gerumo ir santaikos atmosfera. Vakaraus jis girdėjo įvairiausių istorijų, legendų, panašių į pasakas. Mėgo muziką, bandė mėgdžioti tėvą – piešė, anksti išmoko skaityti.

3. Kokias sporto šakas mėgo ir užsiiminėjo Pjeras de Kubertenas?

Jis buvo labai aktyvus sportininkas. Praktikavo bokso, fechtavimą, jodinėjimą ir irklavimą, važinėjo dviračiu, ypač mėgo regbį.

4. Kokie žymiausi Pjero de Kuberteno darbai?

Atgaivino olimpines žaidynes, sukūrė olimpinę simboliką, aprašė olimpinių žaidynių atidarymo, apdovanojimų ir uždarymo procedūras. Nagrinėjo švietimo reformos, fizinio auklėjimo, tarptautinio sporto sąjūdžio problemas. Parašė olimpinių žaidynių taisykles, olimpiečių priesaikos tekstą, veikalų sporto ir fizinio auklėjimo klausimais. Sukūrė „Odę sportui“, už ją 1912 m. apdovanotas olimpinio aukso medaliu.

5. Ar sutinkate su teiginiu, kad Pjeras de Kubertenas buvo prieštaringa asmenybė? Kur tai atsispindi? Paaiškinkite.

Pjeras de Kubertenas buvo prieštaringa asmenybė: iš vienos pusės, jis siekė, kad olimpinėse žaidynėse galėtų dalyvauti visi sportininkai, tačiau jo požiūris į moteris sporte ar moteris olimpinėse žaidynėse buvo neigiamas. Nors apie sportą jis sakė: „*Kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui tai suteikia galimybę tobulėti*“, bet visą gyvenimą atvirai priešinosi moterų dalyvavimui elitinėse lengvosios atletikos varžybose.

6. Ką simbolizuoja olimpinė ugnis?

Olimpinė ugnis simbolizuoja kilnius siekius, taiką, draugystę, vienybę.

7. Kur pirmiausia yra įžiebiama olimpinė ugnis ir koku būdu tai padaroma?

Olimpinė ugnis pirmiausia įžiebiama iš saulės spindulių prie aukuro šalia dievų karalienės Heros šventyklos griuvėsių Olimpijoje ir estafete nugabenama į olimpinių žaidynių atidarymo iškilmes.

8. Kokius žinote olimpinis simbolius?

Olimpiniai žiedai, ugnis, himnas, vėliava, šūkis, talismanas.

9. Kokią idėją atspindi olimpinių žiedų simbolis?

Olimpinis simbolis – penki vienos ar skirtingų spalvų (mėlyna, geltona, juoda, žalia, raudona) olimpiniai žiedai. Olimpiniai žiedai išreiškia olimpinio judėjimo veiklą ir penkių žemynų sąjungą bei viso pasaulio sportininkų susitikimą olimpinėse žaidynėse.

10. Kada pirmą kartą buvo atliktas ir kada įteisintas olimpinis himnas?

Pirmą kartą olimpinis himnas skambėjo 1896 m. Atėnų žaidynių atidarymo iškilmėse. Iškilminga giesmė „Olimpinė kantata“ 1958 m. tapo oficialiu olimpinis himnu, kurį patvirtino ir įteisino Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK).

11. Koks buvo originalus olimpinis šūkis?

„Citius, Altius, Fortius“.

12. Kaip skamba olimpinis šūkis šiandien?

„Greičiau, aukščiau, tvirčiau – kartu“. Lotyniškai šūkis skamba taip: „*Citius, altius, fortius – communis*“.

13. Ką reiškia dabartinis olimpinis šūkis? Kuo skiriasi jo reikšmė nuo ankstesnės?

Dabartiniu olimpinis šūkiu pripažįstama vienijanti sporto galia ir solidarumo svarba. Tu neįstengsi būti greitesnis ar stipresnis be komandos, trenerių, gydytojų, visų sporto aplinkos dalyvių. Ankstesnis olimpinis šūkis įvardijo, kaip reiklus sau sportininkas turi elgtis, siekdamas užsibrėžto tikslo – kovoti ne vien dėl pirmos vietos, daug svarbiau patikrinti savo gebėjimus, atiduoti visas jėgas ir taip žengti pergalės link.

14. Kam šis šūkis taikomas?

Olimpinis šūkis taikomas ne vien sportininkams, jis tinka ir žmonėms kasdieniame gyvenime.

15. Koks 2024 m. Paryžiaus olimpinių žaidynių talismano vardas?

Talismano vardas – *Phryges* (Frygas).

MEDŽIAGA MOKYTOJUI

3 skyriaus savitikros klausimai su atsakymais

1. *Kas yra Olimpinė chartija?*

Olimpinė chartija (OC) – tai Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) priimtu pagrindinių olimpizmo principų, taisyklių ir jų oficialių išaiškinimų vientisas kodeksas.

Chartija reglamentuoja olimpinio judėjimo organizavimą, veiksmus bei funkcionavimą ir nustato olimpinių žaidynių šventimo sąlygas. Olimpinė chartija atlieka šias tris pagrindines funkcijas:

- a) Olimpinė chartija, kaip pagrindinis konstitucinio pobūdžio instrumentas, nustato ir panaikina pagrindinius olimpizmo principus ir vertybes.
- b) Olimpinė chartija taip pat yra Tarptautinio olimpinio komiteto įstatai.
- c) Olimpinė chartija nustato trijų pagrindinių olimpinio judėjimo dalyvių teises ir pareigas. Pagrindiniai olimpinio judėjimo dalyviai yra Tarptautinis olimpinis komitetas, tarptautinės federacijos ir nacionaliniai olimpiniai komitetai, taip pat olimpinių žaidynių organizaciniai komitetai. Visi šie dalyviai privalo laikytis Olimpinės chartijos nuostatų.

2. *Kokie yra pagrindiniai olimpiniai principai?*

Nediskriminavimas, tvarumas, humanizmas, universalumas, solidarumas, sporto, švietimo ir kultūros vienybė.

3. *Kokios yra pagrindinės tarptautinės olimpinio judėjimo organizacijos?*

- **Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK)** (*International Olympic Committee, IOC*);
- **Tarptautinis paralimpinis komitetas (TPK)** (*International Paralympic Committee, IPC*);
- **Tarptautinės olimpinės akademijos (TOA)** (*International Olympic Academy, IOA*);
- **Europos olimpinė akademija (EOA)** (*European Olympic Academy, EOA*);
- **Tarptautinis sąžiningo žaidimo komitetas** (*International Fair Play Committee, CIFP*).

4. *Kokios yra pagrindinės Lietuvos olimpinio judėjimo organizacijos?*

- Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTOK);
- Lietuvos paralimpinis komitetas (LPAK);
- Lietuvos olimpinė akademija (LOA);
- Lietuvos kilnaus sportinio elgesio komitetas.

5. . Išvardinkite Lietuvos olimpinio judėjimo organizacijų vadovus:

- Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui (LTOK) nuo 2012 m. vadovauja prezidentė olimpinė čempionė Daina Gudžinevičiūtė.
- Lietuvos paralimpinio komiteto (LPAK) prezidentas – Mindaugas Bilius.
- Lietuvos olimpinės akademijos (LOA) prezidentė – Asta Šarkauskienė
- Lietuvos kilnaus sportinio elgesio komiteto vadovė – Austra Skujytė

6. Kokios yra olimpinės vertybės?

Olimpinės vertybės: tobulėjimas, pagarba, draugystė.

7. Kokios yra paralimpinių žaidynių vertybės?

Paralimpinių žaidynių vertybės yra drąsa, ryžtas, įkvėpimas, lygybė.

8. Kodėl svarbu laikytis olimpinių vertybių sporte?

Olimpinėmis vertybėmis yra grįstas garbingas žaidimas, garbinga sportinė kova. Jeigu šių vertybių būtų sąmoningai atsisakoma, tuomet žlugtų ir garbingas žaidimas, ir jo kilnios idėjos.

9. Kas kiek laiko organizuojamos paralimpinės žaidynės?

Vyksta kas ketverius metus.

10. Kas gali dalyvauti paralimpinėse žaidynėse?

Paralimpinės žaidynės skirtos varžytis sportininkams, turintiems fizinę negalią.

11. Kaip vadinasi klausos negalių turinčių sportininkų žaidynės?

Deflimpiada arba Deflimpinės žaidynės – tarptautinės daugiašakės sporto varžybos, kuriose dalyvauja turintys klausos sutrikimų sportininkai. Vyksta kas ketverius metus, jas savo valstybėse narėse organizuoja Tarptautinis kurčiųjų sporto komitetas.

12. Kaip pagrindinės sąžiningo žaidimo vertybės prisideda prie pasaulio gerinimo?

Prisideda prie takaus ir geresnio pasaulio kūrimo. Be sąžiningumo ir patikimumo, kyla pavojus nusistovėjusiai mūsų visuomenės tvarkai. Bendradarbiavimas sąžiningo žaidimo dvasia duoda dar geresnių rezultatų visose gyvenimo srityse gerinant gyvenimo kokybę ir žmonių gerovę.

13. Kas yra sąžiningas žaidimas?

Sąžiningas žaidimas – Fair play – socialinė vertybė ir socialinė norma, apimanti sąžiningą konkurenciją, pagarbą, draugystę, komandinę dvasią, lygybę, sportą be dopingo, pagarbą rašytoms ir nerašytoms taisyklėms.

14. Ko moko sąžiningas žaidimas?

Sąžiningas žaidimas moko tolerancijos ir pagarbos kitiems, padeda integruotis į visuomenę ir sukurti komandinio darbo jausmą.

15. Kaip pagrindinės sąžiningo žaidimo vertybės prisideda prie pasaulio gerinimo?

Kai veikiame sąžiningo žaidimo dvasia, prisidedame prie taikaus ir geresnio pasaulio kūrimo. Be sąžiningumo ir patikimumo kyla pavojus nusistovėjusiai mūsų visuomenės tvarkai. Jei nežaidžiame pagal taisykles, sugadiname žaidimo dvasią. Sąžiningas žaidimas yra sporto tradicijos kultūrinis indėlis, kuris visuomenei tapo tarsi neskelbtomis reglamentuotomis taisyklėmis sprendžiant konfliktus. Sąžiningas žaidimas yra esminė sėkmingo dalyvavimo, skatinimo ir tobulėjimo tiek sporte, tiek gyvenime dalis.

16. Kokios yra sąžiningo žaidimo vertybės?

Sąžininga konkurencija. Pagarba. Draugystė. Komandos dvasia. Lygybė. Sportas be dopingo. Sąžiningumas. Solidarumas. Tolerancija. Rūpestingumas. Tobulumas. Džiaugsmas.

17. Kokia programa yra orientuota į vertybių ugdymą? Kaip ji vadinasi?

Olimpinių vertybių ugdymo programa (OVUP). OVUP 2016 m. sukūrė Tarptautinis olimpinis komitetas. Ši programa orientuota į vertybėmis pagrįstą elgesį.

18. Kuo ypatinga OVUP programa?

Programa atitinka pagrindinius olimpizmo principus, išdėstytus Olimpinėje chartijoje, ir taikoma trimis mokymosi aspektams: kognityviniam (intelektualiniam), emociniam (socialiniam / emociniam), kinestetiniam (fiziniam).

19. Kas gali pretenduoti į Kilnaus elgesio nominacijas? Ar būtinai turi būti olimpinis čempionas?

Į nominacijas gali pretenduoti tiek mėgėjai, tiek profesionalūs sportininkai, kilniu elgesiu pasižymėję aikštėje arba už jos ribų, taip pat sąžiningą sportą, olimpines vertybes, kilnų elgesį sporto varžybose ar bendruomenės gyvenime skatinančios organizacijos ar įvairiausių sporto šakų atstovus, komandas, judėjimus remiančios įmonės.

20. Kokias nominacijas teikia Lietuvos kilnaus sportinio elgesio komitetas?

„Jaunasis sportininkas – pavyzdys bendraamžiams“ ir „Jaunojo sportininko kilnus poelgis“.

21. Kokius žinote Lietuvos kilnaus sportinio elgesio nominantus?

Laura Samulionytė, Rimvydas Aleksa, Gintarė Katkutė, Jovilė Rackevičiūtė, Emilija Greviškytė, Gabija Čepononytė, Virgilijus Prušinskas, Dominika Banevič, Tomas Bardauskas.

MEDŽIAGA MOKYTOJUI

4 skyriaus savitikros klausimai su atsakymais

GEOGRAFIJA

1. Ką reiškia lagūna?

Lagūna – negili įlanka, kurią nuo gilesnės jūros skiria nerija, rifas ar atolas. Su jūra jungiasi siauru sąsiauriu, todėl lagūnos vandens druskingumas, dugno nuosėdos, flora ir fauna skiriasi nuo jūros.

2. Kur Lietuvoje yra lagūna?

Kuršių marios, kurias nuo jūros skiria Kuršių nerija.

3. Kokie didžiausi Prancūzijos pusiasaliai?

Bretanės, Kotanteno (*Cotentin*, Prancūzija).

4. Kokie vandenys skalauja Prancūzijos krantus?

Atlanto vandenynas ir Viduržemio jūra.

5. Kokie didžiausi Prancūzijos įlankos?

Didžiausios įlankos: Biskajos įlanka, Sen Malo įlanka, Senos įlanka (Atlanto vandenynas), Liono įlanka (Viduržemio jūra).

6. Kaip vadinasi užtvindomos upių žiotys?

Užtvindomos upių žiotys vadinamos estuarijomis.

7. Ką reiškia „karstinės kilmės“?

Karstinis reljefas – raižytas žemės paviršius, kurį tirpiose uolienose (dažniausiai klintyse) jas tirpindamas sukūrė paviršinis ir požeminis vanduo.

8. Kur Lietuvoje galima rasti karstinės kilmės reljefo pavyzdžių?

Biržų rajone, pvz., Karvės ola, Kirkilų ežerai.

9. Koks yra aukščiausias Prancūzijos kalnas ir koks jo aukštis?

Monblanas – 4 807 m

10. Kokiuose kalnuose yra aukščiausia Prancūzijos viršukalnė?

Vakarų Alpėse.

11. Ką reiškia „vertikalusis zoniškumas“?

Vertikalusis zoniškumas – geografinių gamtinių zonų kitimas ne pagal geografinę platumą, bet dėl klimato ir dirvožemių kitimo nuo jūros lygio kalnuose kylant viršūnės kryptimi nuo jų papėdės arba leidžiantis priešinga kryptimi.

12. Kaip vadinasi Ronos slėnyje pučiantys šilti ir šalti vėjai?

Šilti: fenas, sirokas. Šalti: mistralis (Ronos slėnyje), tramontana (Languedoc-Roussillono regione).

13. Kokia upė teka per Paryžių?

Sena.

ISTORIJA

1. **Ar žinote, kokiuose Prancūzijos urvuose rasta senovinių piešinių?**

Archeologiniai duomenys rodo pirmuosius žmones Prancūzijoje gyvenus prieš 100 000 metų (Bretanėje, Luaros upės slėnyje, Paryžiaus apylinkėse, Šampanėje).

Šovė oloje Pietų Prancūzijoje rasti geriausiai pasaulyje išsilaikę piešiniai iš paleolito laikotarpio (nupiešti prieš 37–33 tūkstančių metų). **Lasko urve** – gyvūnų atvaizdai, nupiešti prieš 17 tūkstančių metų, žymiausi pavaizduoti vadinamojoje *Taurų* salėje.

2. **Ar žinote, iš ko kilo Provanso pavadinimas?**

Romėnai nugalėjo keltų ir ligūrų genčių sąjungą ir 121 m. pr. Kr. teritorijoje tarp Ženevos ežero ir Viduržemio jūros įkūrė savo pirmąją kitapus Alpių *provinciją* (iš čia istorinio regiono **Provanso** pavadinimas).

3. **Ar žinote, iš kokio žodžio kilo Paryžiaus pavadinimas?**

Paryžiaus pavadinimas kilo iš senovinio galų miesto Parizijų Lutecija pavadinimo.

4. **Ar žinote, kas yra Galija?**

Apie 800 m. pr. Kr. iš Alpių kalnų regiono į dabartinę Prancūzijos teritoriją atsikėlė *keltai* (vėliau romėnų vadinti **galais**). Senovės Romoje „Galija“ buvo vadinama galų (keltų) gyvenama teritorija, kuri dabar yra Prancūzija ir šiaurinė Italija.

5. **Ar žinote, kur Prancūzijoje buvo Romos popiežiaus dvaras?**

1305 m. popiežiumi buvo išrinktas Prancūzijos atstovas Klemensas V, kuris popiežiaus dvarą perkėlė į Avinjoną. Ir šiandien Avinjono mieste stovi puikūs popiežiaus rūmai.

6. **Ar žinote, kada vyko Šimtametis karas?**

Šimtametis karas vyko tarp Prancūzijos ir Anglijos nuo 1337 m. iki 1453 m. Igalaisis konfliktas pavadintas Šimtamečiu karu. Pagrindinė priežastis buvo abiejų valstybių siekis gauti teisę į Prancūzijos karalystę. Abi šalys turėjo giminytės ryšių su Kapetų dinastija, ir kilo klausimas, kuri giminė turėtų valdyti.

7. **Koks Prancūzijos karalius buvo vadinamas Karaliumi Saule?**

Karalius Liudvikas XIV.

8. **Kokius rūmus pastatė karalius Liudvikas XIV?**

Liudvikas XIV pastatė Versalio rūmus, dydžiu ir puošnumu nepralenktus iki šių dienų.

9. **Kas yra hugenotai?**

Hugenotai (pranc. *huguenots*) – XVI–XVIII a. Prancūzijos kalvinistai, šį tikėjimą praktikavę žmonės, daugiausia Pietų Prancūzijoje (kilmingoji dvasininkija ir feodalai didikai bei nemažai miestiečių). Dalis miestų buržuazijos ir amatininkų

tapo hugenotais ir Šiaurės Prancūzijoje. Kova tarp hugenotų ir katalikų virto karais.

10. Koks įvykis buvo „Baltramiejaus naktį“?

1572 m. rugpjūčio 24-osios naktį įvyko katalikų suorganizuotos didelės hugenotų žudynės, vadinamos Baltramiejaus naktimi, per kurias nužudyta nuo 3 000 iki 10 000 žmonių. Hugenotų ir katalikų teises sulygino Didžioji Prancūzų revoliucija.

11. Koks įvykis laikomas svarbiausiu Didžiosios Prancūzijos revoliucijos simboliu?

Bastilijos šturmas (1789 m. liepos 14 d.).

12. Dėl ko kilo prancūzų revoliucija?

XVIII a. pab. didėjo nepasitenkinimas dėl karaliaus valdžios, politikos ir socialinės nelygybės, paaštėjo socialinės ir ekonominės problemos, didėjo biudžeto deficitas. Bastilijos šturmas (1789 m. liepos 14 d.) simbolizavo liaudies pasipriešinimą monarcho valdžiai. Šis įvykis ženklino Prancūzijos revoliucijos pradžią, kuri paskatino svarbius politinius ir socialinius pokyčius Prancūzijoje ir visoje Europoje.

13. Kokia diena yra Prancūzijos nacionalinė šventė?

Bastilijos diena, švenčiama kasmet liepos 14 d.

14. Kokia garsiausia Prancūzijos karalienė?

Karalienė Marija Antuanetė.

15. Kuo įžymi karalienė Marija Antuanetė?

Marija Antuanetė garsi ne tik dėl karališkosios padėties, bet ir dėl savo gyvenimo būdo. Ji diktavo madas – jos drabužiai ir stilius turėjo didelę įtaką to meto mados pasauliui. Ji buvo žinoma dėl prabangos ir išradingos aprangos, taip pat dėl šukuosenų, tokių kaip „pouf“ (kūginė šukuosena). Dėl savo aistros suknelėms, bateliams, papuošalams, skrybėlėms bei šukuosenoms ir šiai aistrai tenkinti skirtų išlaidų gavo „Madam Deficitas“ pravardę. Dėl prabangaus gyvenimo ji buvo kritikuojama socialinę nelygybę patiriančių Prancūzijos sluoksnių.

16. Kuo garsus imperatorius Napoleonas I?

Napoleonas Bonapartas labiausiai žinomas kaip karo vadas, pasiekęs milžiniškus karinius laimėjimus ir valdęs didžiulį Europos teritorijos plotą. Išsiskyrė talentu karinėje srityje bei valdymo įgūdžiais, buvo itin ambicingas ir energingas, stiprus lyderis, sugebantis įkvėpti savo karius ir tautą. Sėkmingi jo karo žygiai ir pergalės sukūrė drąsaus karo vado reputaciją. Jis buvo pirmosios Prancūzijos Respublikos revoliucinės armijos generolas, po prancūzų revoliucijos (1789 m.) – kariuomenės vadovas, įvykus karališkajam perversmui (1799 m.) tapo Prancūzijos konsulu ir Prancūzijos imperatoriumi (1804 m.).

Žymiausi Napoleono I mūšiai:

- Napoleonas išgarsėjo triumfu *Egipte* ir *Italijoje*.
- *Austerlico* mūšis (1805), kai Napoleonas nuginklavo Rusiją ir Austriją, taip suteikdamas Prancūzijos imperijai didelę įtaką Europoje.
- Karas su Rusija (1812) buvo viena iš didžiulių Napoleono klaidų, kuri baigėsi didžiuliu pralaimėjimu ir Prancūzijos kariuomenės sunaikinimu.
- 1815 m. netoli Briuselio įvyko lemiamas *Vaterlo* mūšis, kuriame Napoleono armija galutinai pralaimėjo jungtinei Anglijos ir Prūsijos kariuomenei.

17. Koks Napoleono Bonaparto likimas?

Napoleonas 1814 m. buvo išsiųstas į Elbos salą Italijoje, tačiau iš Elbos pabėgo, grįžo į Prancūziją ir valdė 100 dienų. Po pralaimėto Vaterlo mūšio Napoleonas buvo išsiųstas į Šv. Elenos salą Atlanto vandenyne, kur mirė 1821 m.

18. Kokia yra garsiausia Prancūzijos istorinė asmenybė – mergina nacionalinė didvyrė?

Žana d'Ark – Orleano mergelė. Būdamą 16 metų, ji išgirdo Dievo balsą ir, paveikta vizijų, nusprendė išvaduoti Prancūziją iš šimtametės anglų okupacijos. Ji nuvyko pas sosto įpėdinį Karolį ir įtikino duoti jai karių pulką. Vadovaujami Žanos d'Ark, 1429 m. balandžio 29 d. prancūzų kariai išvadavo Orleano miestą iš anglų apsupties. Orleano išvadavimas buvo vienas iš svarbiausių Šimtamečio karo įvykių. Vėliau, apkaltinta raganavimu, Žana d'Ark buvo sudeginta ant laužo (1431 m. gegužės 30 d.).

19. Kokia yra garsiausia Lietuvos istorinė asmenybė – mergina nacionalinė didvyrė, kuri primena Žaną d'Ark?

Grafaitė Emilija Pliaterytė, 1831 m. sukilimo kapitonė.

20. Ar žinote, kiek yra šalių, kurių valstybinė (arba viena iš valstybinių) kalba yra prancūzų kalba?

Pasaulyje yra 40 prancūziškai kalbančių šalių ir teritorijų: 29 šalys, kuriose prancūzų kalba yra nacionalinė arba oficialioji kalba; 11 Prancūzijos užjūrio teritorijų, kurios yra Prancūzijos administraciniai padaliniai už žemyninės Europos ribų.

21. Kiek žmonių pasaulyje kalba prancūziškai?

Prancūzų kalba yra penkta pagal dažnumą kalba pasaulyje. 2023 m. duomenimis, pasaulyje buvo daugiau nei 321 mln. prancūzakalbių. Apie 100 mln. žmonių prancūzų kalba yra gimtoji.

22. Kur dingo Prancūzijos kolonijos?

Prancūzijos kolonijų skaičius didžiausias buvo XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje.

Antroji kolonijų imperija „subyrėjo“ apie 1960 m., pralaimėjus karus su Vietnamu (1954 m.) ir Alžyru (1962 m.). Po Antrojo pasaulinio karo prasidėjo

dekolonizacija: Prancūzija suteikė tam tikrą autonomiją savo kolonijoms, kai kurios tapo nepriklausomomis šalimis. *Alžyro* Prancūzija atsisakė tik po ilgo ir baisaus karo, o kai kurios teritorijos buvo integruotos į Prancūzijos valstybę kaip užjūrio regionai. Šiuo metu šie užjūrio regionai yra oficialiai pripažintos Prancūzijos teritorijos.

23. Kokios Europos šalys kalba prancūziškai?

Daugelis žmonių žino, kad Prancūzijoje kalbama prancūziškai, tačiau ne visi žino, kad Europoje iš tikrųjų yra dar keturios šalys, kuriose taip pat kalbama prancūziškai: Prancūzija, Belgija, Liuksemburgas, Monakas, Šveicarija.

24. Ar žinote, kokius klausimus sprendė Versalio sutartis?

Po Pirmojo pasaulinio karo Prancūzija buvo viena iš pagrindinių šalių, kurios dalyvavo taikos konferencijoje ir pasirašė Versalio taikos sutartį, nustatydamos sąlygas Vokietijai po Pirmojo pasaulinio karo.

25. Ar žinote, kokie metai prancūziškai vadinami *les Années folles* (beprotiškaisiais metais)?

„Beprotiškieji metai“ (pranc. *Années folles*) Prancūzijoje buvo išskirtinis laikotarpis, trukęs nuo 3-iojo dešimtmečio pradžios iki 4-ojo dešimtmečio pradžios.

26. Ar žinote, kada Prancūzija įstojo į Europos Sąjungą?

Europos Sąjungos įkūrimas (1957 m.):

Prancūzija buvo viena iš šešių pradinių Europos ekonominės bendrijos (dabar Europos Sąjunga) narių nuo **1958 m. sausio 1 d.**

27. Ar žinote, kad dabartinė Prancūzija yra penktoji Prancūzijos Respublika?

„Penktąją respubliką“ buvo pavadinta atsižvelgiant į tai, kiek kartų Prancūzija keitė savo politinę sistemą nuo Prancūzijos revoliucijos:

- **Pirmoji respublika:** 1792–1804 m. (Napoleono įkurta).
- **Antroji respublika:** 1848–1852 m. (nesėkminga 1848 m. revoliucija).
- **Trečioji respublika:** 1870–1940 m. (po Napoleono III valdžios susilpnėjimo ir iki Prancūzijos pralaimėjimo Prūsijos kare).
- **Ketvirtoji respublika:** 1946–1958 m. (po Antrojo pasaulinio karo ir iki 1958 m. perėjimo prie Penktosios respublikos).
- **Penktoji respublika:** nuo 1958 m.

Taigi, terminas „penktoji“ atsirado remiantis ankstesnių politinių sistemų chronologija nuo Prancūzijos revoliucijos laikų.

28. Ar žinote, kas yra dabartinis Prancūzijos prezidentas?

Dabartinis Prancūzijos prezidentas Emanuelis Makronas. 2017 m. prezidento rinkimuose E. Macronas įveikė M. Le Pen ir tapo jauniausiu valstybės vadovu nuo Napoleono laikų. 2022 m. prezidento rinkimuose jis nugalėjo M. Le Pen dar kartą.

LIETUVOS IR PRANCŪZIJOS RYŠIAI

1. Kiek ilgai Klaipėdos kraštą valdė prancūzai?

Trejus metus: 1920 m. sausį Ambasadorių konferencija Prancūzijai pavedė administruoti Klaipėdos kraštą, o 1923 m. sausio 15 d. įvyko prijungimas prie Didžiosios Lietuvos.

2. Kas buvo 2023 m. sausio 15 d. Lietuvos inicijuoto žygio į Klaipėdą vadas?

1923 m. sausį Klaipėdoje įvyko Lietuvos inicijuotas žygis į Klaipėdą. Persirengę civiliais gyventojais, apie 1 500 žmonių grupė, kuriai vadovavo **Jonas Polovinskas-Budrys**, atvyko prie Klaipėdos krašto sienos ir pradėjo karinę operaciją. Suplanuotas žygis pavyko, ir 1923 m. sausio 15 d. Klaipėda buvo užimta.

3. Ar žinote, kaip buvo išsaugota prancūzų ginklo garbė Klaipėdos krašto prijungimo prie Didžiosios Lietuvos metu?

1923 m. sausio 15 d., Lietuva persirengusių kariškių pajėgų, šaulių ir savanorių dėka ginkluotu būdu užėmė Klaipėdos kraštą. Operacija buvo gana džentelmeniška. Miestą gynusių prancūzų pusėje žuvo trys asmenys: vienas vokiečių žandaras ir du prancūzai kariai, Lietuvos pusėje – 12 karių. Užėmę miestą, lietuviai prancūzams netrukus atidavė, ką iš jų buvo paėmę, – kulkosvaidį ir šautuvus, o prancūzai lietuviams grąžino karinį automobilį. Tą patį vakarą į Klaipėdą atplaukė Lenkijos karinis laivas „Komendant Pilsudski“, o po poros dienų ir Britanijos bei Prancūzijos kariniai laivai, kuriais išvyko prancūzų kareiviai ir administracija. Buvo konstatuota, kad prefektūros šturmo metu „prancūzų ginklo garbė buvo apginta“.

4. Ar žinote, kaip buvo paminėtas Klaipėdos krašto prijungimo prie Didžiosios Lietuvos šimtmetis?

Po 100 metų, 2023 m. sausio 15 d., minint šį įvykį, Klaipėdoje surengta teatralizuota Klaipėdos krašto prijungimo įvykių rekonstrukcija ir pastato, kuriame tuo metu buvo prancūzų valdžios centras – vyriausiasis komisariatas, neoficialiai vadintas prefektūra, užėmimas. Rekonstrukcinio mūšio metu atkurti prefektūros šturmo įvykiai.

5. Koks paminklas Klaipėdoje simbolizuoja Didžiosios ir Mažosios Lietuvos susijungimą?

2003 m. Klaipėdos mieste pastatytas paminklas „Arka“. Ant paminklo iškalti levos Simonaitytės žodžiai: „*Esame viena tauta, viena žemė, viena Lietuva*“ išreiškia 1923 metų įvykių esmę, motyvą ir siekį.

LITERATŪRA

1. *Kas yra kurtuazinė literatūra?*

Kurtuazinė literatūra apdainuoja idealią meilę, iškelia širdies damos kultą. Trubadūrų lyrika įmantri, jos pagrindinės temos – gyvenimo malonumai, meilė idealizuotai Puikiajai Damai, riterių karo žygiai.

2. *Kas yra trubadūras?*

Trubadūras (pranc. *troubadour*) – Viduramžių Pietų Prancūzijos (Provanso) klajojantis dainius. Trubadūrai klajojo iš vieno aristokratų rūmų į kitus ir kūrė vadinamąją kurtuazinę poeziją.

3. *Ar žinote, koks riterinis romanas apdainavo nelaimingą meilę?*

Romane „Tristanas ir Izolda“ apdainuojama uždrausta meilė, sprendžiamas jausmo ir pareigos konfliktas.

4. *Kas yra rondo?*

Ròndo (pranc. *rondeau* – apskritas), griežtos strofinės sandaros eilėraštis su dviem rimais ir keliomis pasikartojančiomis eilutėmis. Klasikiniu rondo laikomas 15 eilučių eilėraštis, kurio pirmieji žodžiai pasikartoja devintoje ir paskutinėje eilutėje.

5. *Kokie lietuvių poetai yra kūrę rondo?*

Rondo yra sukūrę J. Aistis, A. Baltakis, V. Mačernis, S. Nėris ir kiti.

6. *Kuo skiriasi klasicistinis ir barokinis literatūros stiliai?*

Barokinis stilius įmantrus, atspindėjo saloninės aristokratijos kultūrą. Klasicistinio stiliaus kūrinių kompozicija ir pagrindinė mintis aiški, nuosekli. Klasicizmo autoriai, remdamiesi Antikos kūriniais, stengėsi objektyviai vaizduoti tai, kas žmogui būdinga, tipiška, o ne ieškoti kokių nors išskirtinių savybių; grožio norma jie laikė Antikos meną.

7. *Kas yra bufonada?*

Bufonadà (it. *buffonata* – juokdarystė), vaidyba, pagrįsta būdingų personažo bruožų akcentavimu, kraštutinybių išryškinimu, dideliu išoriniu dinamiškumu. Daugiausia būdinga aktoriams komikams. Bufonada atsirado mugių, aikščių vaidinimuose; jos elementų yra italų *commedia dell'arte*, Moljero, C. Goldonio ir kitų dramaturgų komedijose. Paplito cirke.

8. *Kokios žymiausios Moljero komedijos?*

Žymiausios Moljero komedijos yra „Tartiufas“, „Don Žuanas“, „Šykštuolis“, „Tariamasis ligonis“.

9. *Kokie kokie garsiausi XVIII a. prancūzų rašytojai humanistai?*

Volteras, Didro, Ruso.

10. *Pagal kokį V. Hugo kūrinį pastatytas to paties pavadinimo filmas-miuziklas?*

„Vargdieniai“, rež. Tomas Hooperis. Vaidina Anne Hathaway, Russell Crowe, Hugh Jackman, Eddie Redmayne ir kt., 2012 m.

11. Kokia moteris rašytoja laikoma feministinės literatūros pradininke ir kokie jos žymiausi kūriniai?

Žorž Sand (*Amandine-Aurore-Lucile Dupin, Baroness Dudevant*, dažniau vadinama pseudonimu Žorž Sand (*George Sand*)). Ji reikalavo vyro ir moters lygybės jausmų srityje, vaizdavo liaudies gyvenimą. Jos kūriniai: „Indiana“, „Lelia“, „Kavos valgytojas“, „Mažoji Fadetė“, „Velnių raistas“ ir kt.

12. Kokie garsiausi XIX a. prancūzų realizmo ir modernizmo rašytojai?

XIX a. pradžioje įsigalėjo realistišė literatūra. Rašytojai: Stendalis, O. de Balzakas, E. Zola, G. de Mopasanas, R. Rolanas, O. Milašius.

13. Kokios literatūros kryptys atsirado XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje?

XX a. pab. – XXI a. pr. vystėsi naujasis romanas ir kitos įvairios literatūros kryptys (istorinis biografinis, detektyvinis, eksperimentinis, struktūrinis romanas, tęsiama šeimos romano tradicija, kuriamos reportažo, kino kadru, reklamos technikos).

MUZIKA

1. Kuo skiriasi menestrelis nuo trubadūro ir truvero?

Menestrelis (lot. *ministerialis* – įgaliotas) – Viduramžiais kai kuriose Europos šalyse klajojantis muzikantas, paprastai trubadūro akompaniatorius, pritariantis jam viola, kai kada – trubadūro dainų atlikėjas arba šių dainų muzikos autorius. Trubadūras – klajojantis dainius, atlikėjas. Truverai (pranc. *trouvères*) – taip vadinti poetai XII–XIII a. Šiaurės Prancūzijoje.

2. Kaip vadintos senovinės giedojimo mokyklos Prancūzijoje?

Metrizos.

3. Kuo organumas skiriasi nuo vargonų?

Organumas ir *vargonai* yra sąvokos, dažnai vartojamos kaip sinonimai, tačiau yra tam tikrų skirtumų. Vargonai – tai muzikinis instrumentas, išskirtinis dideliu skaičiumi garsų (vadinamųjų registru) ir plačiu dinaminio diapazonu. Vargonai dažniausiai būna montuojami bažnyčiose, koncertų salėse ar kitose erdvėse. Terminas *organumas* gali būti vartojamas platesniam muzikos kontekstui, daugiabalsiam dainavimui, o ne tik instrumentui apibūdinti.

4. Kokio karaliaus įsakymu įkurta Paryžiaus opera?

Liudviko XIV – Karaliaus Saulės.

5. Kokia daina tapo Prancūzijos himnu?

„Marselietė“ – Prancūzijos valstybinis himnas nuo 1795 m. „Marselietė“ buvo sukurta 1792 m. Strasbūre nacionalinės gvardijos karininko K. Ž. Ružė de Lilio ir pavadinta „Reino armijos kovos daina“. Ji greitai paplito prancūzų kariuomenėje. Paryžiuje „Marselietę“ išpopuliarino iš Marselio atvykęs savanorių batalionas. „Marselietė“ buvo dainuojama per Tiulri rūmų paėmimą, 1848 m. revoliucijos ir 1871 m. Paryžiaus komunos dienomis. Kompozitorius

H. Berliozas „Marselietę“ pritaikė orkestrui. Nuo 1975 m. vartojama nauja „Marselietės“ muzikos redakcija.

6. Ar žinote, kokie du kompozitoriai parašė kūrinį tuo pačiu pavadinimu „Jūra“?

1905 m. muzikinio impresionizmo pradininkas C. A. Debussy sukūrė svarbiausią ir didžiausią orkestrinį kūrinį „Jūra“, susidedantį iš trijų simfoninių eskizų: „Nuo aušros iki pusiaudienio“, „Bangų žaismas“, „Vėjo ir jūros pokalbis“. Kitas kompozitorius, parašęs kūrinį „Jūr“, – M. K. Čiurlionis.

7. Kokia muzika vadinama „šansonu“?

Šansonas (pranc. *chanson*) yra prancūzų muzikos stilius, turintis galias šaknis ir ilgą istoriją. Šis žanras gali būti apibūdinamas kaip tradicinė prancūzų daina, dažnai pasižyminti turtingais poetiniais tekstais, lyrine melodija, emociu atlikimu ir gyvenimiškomis temomis. Tradiciškai šansonai dažnai buvo atliekami su instrumentais, tokiais kaip akustinė gitara, klavišiniai, styginiai ar pučiamieji instrumentai. Daug šansono dainų skirta savo nuomonei išreikšti arba visuomenės nuotaikoms atskleisti.

8. Kokia prancūzų dainininkė vadinama „mažuoju žvirbliuku“?

Edita Piaf.

MENAS

1. Ar žinote, kokia technika sukuriamas vitražas?

Vitražas – spalvoto stiklo kūrinys. Klasikinis vitražas – į vientisą bloką švino juostelėmis sujungtos plono spalvoto stiklo detalės. XIII a. iškilo Paryžiaus vitražo mokykla. Raiškių vitražų, pasižyminčių sudėtingais vaizdais, ryškiomis spalvomis, sukurta Dievo Motinos katedroje Paryžiuje, Šventojoje koplyčioje Paryžiuje, Reimso katedroje.

2. Kaip vadinamos labai mažos iliustracijos?

Miniatiūra – rankraštnių knygų iliustracija, apima teksto iliustracijas, inicialus, dekalyvinius apipavidalinimo elementus. XV a. pradžioje Prancūzijoje, Dižone, žinomų miniatiūrų yra sukūrę broliai Limbourgai.

3. Koks Prancūzijos miestas garsėjo emalio dirbtuvėmis?

Emalio dirbtuvėmis garsėjo Limožas.

4. Kas yra milfleras?

Milflèras (pranc. *mille-fleurs* – tūkstantis gėlių), gobelenas su gėlių, smulkių augalų, žolynų ornamentu. Austa XV–XVI a. Prancūzijoje, Flandrijoje.

5. Kaip atrodo marketri baldų dekoras?

Tai medžio dirbinių, baldų dekoravimo technika – medienos inkrustavimas įvairiomis medžiagomis (kitos spalvos medžio, vėžlio šarvo, perlamutro, brangmedžio). Garsiausias prancūzų baldų meistras yra A. Ch. Boulle, kuris buvo karaliaus Liudviko XIV dvaro stalius Versalio rūmuose (*Boulle'io* baldai).

6. Kas būdinga rokoko stiliui?

Rokoko stilius išsivystė iš vėlyvojo baroko ir buvo populiarus XVIII a. Šiuo laikotarpiu menininkai ieškojo lengvesnio stiliaus, priešingai nei sunkūs baroko elementai. Rokoko pasižymėjo elegancija, dekoratyvumu ir menininkų polinkiu pabrėžti švelnumą bei grakštumą, naudotos pastelinės spalvos. Rokoko pasižymėjo asimetriniais ornamentais. Rokoko stilius paveikė ne tik dailę, bet ir architektūrą, literatūrą ir kitus menus. Jis buvo būdingas aukštajai visuomenei, o jo elegantiški elementai paplito po visą Europą.

7. Kur buvo gaminami prabangiausi prancūziški nėriniai?

Alenonas (*Alençon*) yra miestas, garsėjantis nėriniais, kurie įtraukti į UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

8. Kas būdinga impresionistų kūrybai?

Pagrindinis impresionizmo principas – atspindėti akimirką, sustabdyti judesį, pavaizduoti realybės nepastovumą, pagrįsti išpūdžiu. Tapyboje naudojamos grynos, nemaišytos spalvos, atsisakyta žemės, ochros tonų. Naudojami laisvi, smulkūs potėpiai, atsisakyta aiškios linijos. Teikiama pirmenybė plenerinei tapybai, peizažo žanrui, didelis dėmesys skiriamas saulės šviesos atspindžių, vandens paviršiaus raibuliavimo vaizdavimui. Garsiausi impresionizmo stiliaus **tapytojai** – Eduaras Manė (*É. Manet*), Klodas Monė (*C. Monet*), Alfredas Sislėjus (*A. Sisley*), Kamilis Pizaro (*C. Pissarro*), Edgaras Dega (*E. Degas*).

9. Kas būdinga postimpresionistų tapybai?

Postimpresionistai atsisakė mėgdžioti natūrą, imituoti medžiagiškumą, siekė susintetinti tikrovę ir perteikti simbolines prasmes. Kūryboje atsisakė impresionistinių metodų, pabrėžė ryšį tarp vaizduotės ir tikrovės, siekė jausmų ir proto sintezės, savitos regimųjų išpūdžių išraiškos. Žymiausi **atstovai**: P. **Sezanas** (*P. Cézanne*), V. van Gogas (*V. van Gogh*), P. **Gogenas** (*P. Gauguin*), A. de Tulūzas-Lotrekas (*H. de Toulouse-Lautrec*).

10. Kas yra art nouveau?

Art nouveau (pranc. *naujasis menas*) – XIX a. pab. – XX a. pr. architektūros, taikomosios ir vaizduojamosios dailės kryptis, modernio atmaina. Modernas arba *art nouveau* (pranc. *moderne* – šiuolaikinis); jugendas – XIX a. pab. – XX a. pr. architektūros ir dailės stilius, paplitęs Europos ir JAV mene. Akcentuojama dinamika, stilizuotas dekoratyvumas, asimetrinė kompozicija. *Art nouveau* menininkai skelbė, kad *art nouveau* turi tapti naujuoju gyvenimo stiliumi, laiko dvasią turėtų perteikti menų sintezė, netradicinės naujos formos (vertikalumas, asimetrija), ornamentiškumas, simboliškumas, dekoratyvi erdvė, naujos medžiagos ir konstrukcijos.

11. Kokia žymiausia XX a. prancūzų dizainerė, mados ikona?

Coco Chanel (*Gabrielle Bonheur Chanel*, liet. Koko Šanel) (1883–1971 m.).

MEDŽIAGA MOKYTOJUI

5 skyriaus savitikros klausimai su atsakymais

1. Kokiais metais lietuviai pirmą kartą dalyvavo olimpinėse žaidynėse ir kur jos vyko?

Lietuviai pirmą kartą dalyvavo 1924 m. Paryžiaus vasaros olimpinėse žaidynėse, Prancūzijoje.

2. Kiek Lietuvos sportininkų pirmą kartą išvyko dalyvauti olimpinėse žaidynėse?

1924 m. į Paryžiaus olimpines vasaros žaidynes vyko 13 dalyvių.

3. Kokių sporto šakų atstovai iš Lietuvos pirmą kartą vyko į olimpines žaidynes 1924 m.?

Lietuviai atstovavo dviem sporto šakoms. Futbolo ir dviračių sporto (188 km plento lenktynių).

4. Kiek sporto šakų įtraukta į vasaros olimpines žaidynes 2024 m. Paryžiuje?

$28 + 4$ (naujos) = 32.

5. Kokių naujų sporto šakų atsiras 2024 m. Paryžiaus vasaros olimpinėse žaidynėse?

Banglenčių sportas, breikas, riedlenčių sportas, laipiojimo sportas.

6. Kaip išrenkama olimpiųjų žaidynių vieta?

Miestai, norintys tapti olimpiųjų žaidynių šeimininkais, turi pateikti oficialų prašymą Tarptautiniam olimpiniam komitetui (TOK). TOK nariai vertina prašymus, atsižvelgdami į sporto infrastruktūrą, apgyvendinimo galimybes, transporto sistemų būklę, saugumą ir t. t. Miestai, pateikę geriausias paraiškas, tampa finalistais. TOK atstovai apsilanko šiuose miestuose ir tiksliai įvertina jų pasirengimą rengti žaidynes. Finalistai gali įrodyti, kodėl būtent jų miestas turėtų būti pasirinktas. Vyksta TOK narių balsavimas, ir miestas, surinkęs daugiausia balsų, tampa olimpiųjų žaidynių šeimininku.

7. Su koku miestu konkuravo Paryžius, siekdamas tapti olimpiųjų žaidynių šeimininku?

Su Los Andželu.

8. Koks susitarimas įvyko tarp Paryžiaus ir Los Andželo?

Abu miestai – Paryžius ir Los Andželas – buvo pripažinti geriausiaisiais ir tapo galutiniais kandidatais rengti žaidynes. Buvo pasiektas susitarimas dėl dvejų žaidynių: Paryžius buvo pasirinktas kaip 2024 m. olimpiųjų žaidynių šeimininkas, o Los Andželas – kaip 2028 m. šeimininkas.

9. Kaip sportininkui patekti į olimpines žaidynes?

Sportininkas turi įvykdyti kvalifikacinius sporto šakos reikalavimus ir pasiekti tam tikrus rezultatus. Siekdami olimpinės kvalifikacijos, jie turi dalyvauti tarptautiniuose turnyruose, pasaulio čempionatuose ar kitose svarbiose varžybose. Kai sportininkai pasiekia tam tikrus rezultatus kvalifikacinėse varžybose, jie gali būti įvertinami pagal olimpinės kvalifikacijos normas. Be to, kiekvienai šaliai skiriama tam tikra kvota, kiek sportininkų gali dalyvauti tam tikroje sporto šakoje. Taip pat gali iškovoti asmeninį kelialapį arba turėti laisvo dalyvavimo teisę (*Wild Card*).

10. Kaip iškovoti asmeninį kelialapį?

Asmeninis kelialapis yra teisė dalyvauti olimpinėse varžybose. Ją sportininkas iškovoja individualiai, pasiekdamas tam tikrus rezultatus arba laimėdamas kvalifikacines varžybas nacionaliniuose ar tarptautiniuose turnyruose, čempionatuose ar kitose varžybose. Asmeninis kelialapis rodo, kad sportininkas yra pasiekęs reikiamą sportinį lygį ir yra kvalifikuotas dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Asmeninis kelialapis priklauso nuo sportininko pasiekimų ir gebėjimų.

11. Kuo skiriasi asmeninis kelialapis nuo laisvo dalyvavimo teisės (*Wild Card*)?

Asmeninis kelialapis grindžiamas individualiais pasiekimais, o *Wild Card* yra išimtinis TOK sprendimas, suteikiamas siekiant užtikrinti įvairovę ir įtraukti sportininkus, kurie nepasiekė įprastinių normų, bet turėtų turėti galimybę dalyvauti olimpinėse žaidynėse, atsižvelgiant į humanitarines priežastis arba pan.

12. Kada vyks vasaros olimpinės žaidynės 2024 m. Paryžiuje?

Liepos 26 d. – rugpjūčio 11 d.

13. Kada vyks vasaros paralimpinės varžybos 2024 m. Paryžiuje?

Rugpjūčio 28 d. – rugsėjo 8 d.

14. Kokioje Paryžiaus vietoje vyks olimpinių žaidynių atidarymas?

Miesto centre, Senos upėje.

požiūriu?

15. Kuo ypatingos 2024 m. Paryžiaus olimpinės žaidynės lyčių lygybės požiūriu?

Pirmą kartą olimpinėse žaidynėse bus pasiekta lyčių lygybė: kvotos paskirstytos po 50 proc. vyrams ir moterims.

